

Kyrkpressen Lokalt

KYRKPRESSEN LOKALT

Här hittar du artiklar från de olika regionerna i Svenskfinland samt församlingarnas annonsering.

Helsingfors	sid 3
Borgå – Sibbo – Vanda	sid 7
Åboland-Åland	sid 11
Sydösterbotten	sid 15
Korsholm	sid 19
Pedersöre	sid 23
Mellersta Nyland	sid 27

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av KP. Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, erika.ronngard@kyrkpressen.fi, 040 831 6322.

När känslan är större än orden

KOLUMN
Maria Repo-
Rostedt jobbar
som församlings-
pastor i Johannes
församling.

TRÄDET UTANFÖR mitt fönster är nästan kalt och dagarna blir allt kortare. Kanske det därför känns naturligt att fira Alla helgons dag den här tiden på året, när döden är så påtaglig i naturen?

JAG TÄNKER PÅ alla berättelser jag har hört om att inte ha fått ta avsked. I år är det så många som inte har fått vara nära varandra i livets slutskede och åtskilliga som inte har kunnat delta i jordfästningen. I varje kultur finns det ritualer kring döden. De hjälper oss att leva med sorgen. Vi behöver dela den. Vi behöver ta avsked, minnas, gråta och visa medkänsla tillsammans.

ETT DÖDSFALL i närkretsen väcker alltid många känslor. Restriktionerna har ofta medfört ännu fler känslor som är svåra att bära. Det finns inga rätta eller fel känslor, men känslorna behöver få komma till uttryck. De behöver få ord, men ibland är känslan större än orden. Då kan symbolhandlingar hjälpa. Som att tända ljus.

I ÅR VILL JAG tända ljus för mina nära och kära som gått vidare. Jag vill minnas dem.

JAG VILL också tända ett ljus för hoppet. En dag kommer pandemin att ta slut. En dag kommer vi att få umgås fritt igen. Jag vill hålla hoppet levande.

JAG VILL tända ännu ett ljus för framtidstron. En dag kommer allt att bli helt annorlunda. Sjukdomar, fattigdom, orättvisor och död kommer inte längre att finnas. En dag får jag umgås igen också med dem som redan gått vidare. Jag vill tro att den tiden kommer.

LJUSEN PÅMINNER mig om att på vägen dit finns Gud här. Han vill dela också det svåra med oss.

»Vi behöver ta avsked, minnas, gråta och visa medkänsla tillsammans.«

Hallå där Martina Harms- Aalto!

Att tända ljus på gravarna hör till hennes Allhelgonatraditioner.

– **PÅ ALLHELGONA** tänder jag ljus på några gravar, bland dem den där mina morföräldrar och min syster är begravda.

Martina Harms-Aalto är förtroendevald och kommunikationsföretagare. Hon minns att hon brukade besöka släktgraven tillsammans med sina morföräldrar redan som barn.

– **DET ÄR SOM** att stiga in i ett led, tidevarv komma och försvinna, slakten följa släktens gång. Vår tid är ändlig och det är som det ska vara.

ERIKA RÖNNGÅRD

Väldigt få människor har liv där allt går som man tänkt, säger Sandra Holmgård.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD

Att skriva är sorgearbete

Sandra Holmgård är en av de nya bloggarna på Andetag-bloggen. Hon kommer att skriva om familjeliv i sorg och glädje, om prematurvardag och om sorgen efter Oliver.

»Vi vågade inte tro att det kan gå bra.«

I januari miste Sandra och Nicklas Holmgård sin son Oliver som var svårt sjuk i IN-CL, en obotlig sjukdom som bryter ner kroppens funktioner. Oliver dog ganska plötsligt efter ett år som varit relativt lugnt.

– Jag hade börjat jobba på hösten. Oliver mårde så pass bra då att det var möjligt för mig att jobba några dagar i veckan.

I januari försämrades Oliver's tillstånd hastigt.

– Det gick på en helg, vi blev så chockade när han dog. Vi hade varit oroliga i flera års tid och allt hade kretsat kring sjukdomslivet. Det hade varit en massa sjukvårdspersonal som kom och gick hemma hos oss, men plötsligt var det bara vi två. Vi hade bara en massa tid och blev riktigt trötta.

– Jag skrev mycket på mitt instagramkonto under tiden när Oliver var sjuk, det var lite som en dagbok för mig.

Skrivandet blev ett sorgearbete, samtidigt har det känts viktigt att dela Oliver's berättelse.

– Vi vill prata om hans liv. Jag har velat visa att allting inte bara var hemskt och jag har också velat skapa en förståelse för hur det var.

– Det ökar förståelsen för andra när man öppnar upp och pratar om saker som är jobbiga. Jag tror att det är väldigt få människor som har liv där allt bara går som man tänkt.

Vide föddes i förtid, och efter Olivers sjukdom var Sandra Holmgård och hennes man inställda på att det skulle gå dåligt – de hade ju varit med om en hel del. Men Vide växer och mår bra idag.
FOTO: NICKLAS HOLMGÅRD

Andetag-bloggen

Sandra Holmgård, Susanna Nygård och Louise Häggström är nya bloggare på Andetag. **Bloggen** är en del av kyrkans webbarbete och administreras av Kyrkan i Helsingfors. andetag.blogg.hbl.fi

Tröstande att dela erfarenheter

Att kunna dela med sig av tankar och erfarenheter och få kontakt med andra är en drivkraft för hennes bloggande. Hon träffar också regelbundet en grupp andra mammor som mist sina barn och säger att det varit tröstande att ta del av andras erfarenheter.

– Samma dag som Oliver fick sin diagnos och våra liv rasade ihop fick jag ett telefonsamtal från en bekant som förlorat ett barn till samma sjukdom. Hon sa: "Jag vet hur du känner nu, men det här är den värsta dagen." Det gjorde ingenting bättre, men jag kunde tänka att allt inte kommer att falla ihop.

» Jag har velat visa att allting inte bara var hemskt och jag har också velat skapa en förståelse för hur det var.«

Alla bloggtexter kommer inte att handla om Oliver och sorgen efter honom. Sandra Holmgård kommer också att skriva om prematurtiden och om graviditeten med Vide.

– Det kommer nog lite lättsammare saker också. Det har varit ganska tunga saker i mina första inlägg.

Under Sandras graviditet med Vide kände hon och hennes man en viss oro även om de fått veta med 96 procents säkerhet att Vide inte bär på sjukdomen INCL. Graviditeten var problematisk, och Vide föddes i förtid den 25 maj. Då vägde han 1380 gram.

– Egentligen mår han väldigt bra enligt omständigheterna, men vi var så inställda på att det skulle gå dåligt, för vi har ju varit med om en del. Vi vågade inte riktigt tro att det kan gå bra, fast vårdpersonalen sa att han växer som han ska.

Nu har Vide blivit fyra månader och väger fem kilo.

Matteus församling

Gudstjänster

Missa inte! Vi firar högmässa:

i Matteuskyrkan på Åbohusvägen 3 varje söndag kl. 10. Mässan strömmas även live via församlingens Facebook-sida samt laddas upp som video kl. 12 på församlingens Youtube-kanal. Mera information hittar du på församlingens hemsida www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.

MU-mässa: tillsammans med Matteus ungdomar i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 18.00 med kyrkfika efteråt. En lite kortare mässa med mycket musik och bön. Välkommen oberoende av ålder!

Ljusandakt (parentation) till de avlidnas minne: ordnas i Matteuskyrkan på Alla helgons dag lördagen 31.10 kl. 18. Alla anhöriga till de församlingsmedlemmar som dött under året bjuds in till en minnesgudstjänst där man läser upp namnen på de döda och tänker ljus för dem.

Barn och familj

Musiklek: tisdagar kl. 10 (1–4 år) och kl. 11 (0–1 år) i Matteuskyrkan. Vi sjunger en halv timme och efteråt finns det möjlighet att umgås över en kopp kaffe. Ingen förhandsanmälan krävs! Ledare: Daniela Strömsholm, kontakt 050-5967769 eller daniela.stromsholm@evl.fi.

Behöver du barnvaktshjälp?

Anställ Matteus pålitliga barnvakter som gått hjälpisutbildningen i församlingen då du behöver gå till butiken eller bara behöver någon som underhåller barnen en stund. Kontakta Matteus församlingskansli via (09) 2340 7300 eller matteus.fors@evl.fi.

Öppet hus för skolelever: i årskurs 3–6 tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, spel, lek, pyssel, körsång och trevlig samvaro tillsammans med församlingens musikleddare Daniela Strömsholm och familjearbetsledare Catarina Bärlund-Palm. Mera information catarina.barlund-palm@evl.fi eller 050-380 3936.

Matteus popkör fortsätter! Popkören för årskurs 4–7 samlas i Matteuskyrkan tisdagar kl. 15.30. Kom med och sjung med musikleddare Daniela Strömsholm. Mera info av daniela.stromsholm@evl.fi.

Vuxenverksamhet

Stickklubben: samlas i Matteuskyrkan torsdagen 5.11 kl. 11–13. Kom med och sticka sockor åt församlingens yngsta medlemmar eller pyssla med annat handarbete i trevligt umgänge över en kopp

kaffe. Välkommen med!

Kaffe på plattan: lördagen den 7.11 kl. 12.30–14. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön utanför Matteuskyrkan (Åbohusvägen 3). Du är också välkommen med och hjälpa till. Kontakta Carita Riitakorpi via carita.riitakorpi@evl.fi eller 050-380 3986.

Efter halv sex: i Matteuskyrkan torsdagen 29.10 kl. 18–20.30. Denna gång gästas vi av kulturproducent Siw Handroos-Kelekay. Siw jobbar som kulturproducent på Nordhuset och ansvarar även för Stoas svenskspråkiga program. Kom med på en intressant kväll med en bit varm mat, intressant ämne och god gemenskap! Vi erbjuder även separat program för barnen under tiden. Anmäl dig via Facebook-evenemanget eller genom att mejla matteus.fors@evl.fi.

Hjälp och stöd

Du kan alltid kontakta församlingen anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen. Kontakta diakoniarbetarna Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: Öppet ti och to kl. 10–14, Åbohusv. 3, tel. 09-2340 7300.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Olavussalen vän. 1 och Matteussalen vän. 2).

MATTEUS Diskussion

Kultur på svenska

Efter halv sex i Matteuskyrkan torsdagen 29.10 kl. 18–20.30. Denna gång gästas vi av kulturproducent Siw Handroos-Kelekay. Vi diskutera frågor som hur det går till att producera kultur på svenska, hur man ordnar evenemang, vilka utmaningarna är och hur framtiden ser ut för det svenskspråkiga kulturlivet. Kom med på en intressant kväll med en bit varm mat, intressant ämne och god gemenskap! Vi erbjuder även separat program för barnen under tiden. Anmäl dig via Facebook-evenemanget eller genom att mejla matteus.fors@evl.fi.

Johannes församling

Gudstjänster

Gudstjänst: söndagar kl. 10 på Heikasvägen 7.

Gudstjänst: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan.

Gudstjänst på Alla helgons dag: lördag 31.10 kl. 12 i Johanneskyrkan. Joanna Hanhikoski medverkar på cello.

Parentation: lördag 31.10 kl. 16 i Tempelplatsens kyrka. Observera platsen!

Evensong: söndag 1.11 kl. 18 i Johanneskyrkan. Aftonsång i anglikansk tradition på Alla själars dag.

Gemenskap

Samtalsgruppen Bibel, tro & tvivel: måndag 9.11 kl. 18 onlinen. Kisa Korkman.

Skilsmässogruppen: måndag kl. 19–20.30. En grupp för dig som är nyskild eller skild sedan länge tillbaka. Ledare är församlingspastor Mikael Busck-Nielsen och diakonissa Karin Salenius, kontakta dem om du har frågor. Deltagarna kommer tillsammans överens med ledarna om var de ses. Anmälan till pastorskansliet senast onsdag 28.10 (johannes.fors@evl.fi, 09 2340 7700).

Barnfamiljer

Virtuell babyrytmik: tisdagar kl. 10, mera information i Facebookgruppen Johannes barnverksamhet.

Virtuell musiklek: tisdagar kl. 11, mera information i Facebookgruppen Johannes barnverksamhet.

Nallegudstjänst: fredag 30.10 kl. 10 i Johanneskyrkan. En gudstjänst med predikan, bön, sång och rörelse – ta med din egen nalle! Gudstjänsten kommer också att streamas i realtid samt läggas upp på

JOHANNES Barn

Babyrytmik på nätet

Babyrytmiken och musiken flyttar ut på nätet och hålls i realtid på tisdagar.

Välkommen på babyrytmik kl. 10 och musiklek kl. 11! Mera information hittar du i Facebookgruppen Johannes barnverksamhet.

Johannes församlings youtubekanal.

Ungdomar & unga vuxna

Typ Livet: en podcast för unga vuxna om allt mellan himmel och jord – nytt avsnitt varannan vecka. Följ oss på @typlivetpodden på Instagram för uppdatering om när nya avsnitt släpps. Finns där poddar finns!

Följ @johannesungdom på Instagram för att få veta vad som är på gång inom ungdomsarbetet. Du kan även kontakta våra ungdomsarbetsledare Ninni och Chrisu, kontaktuppgifter finns på hemsidan.

Vi finns här!

En hel del av verksamheten har pausats på grund av smittläget. Men vi finns kvar. Medarbetarnas kontaktuppgifter finns på hemsidan, tveka inte att ta kontakt om du behöver någon att prata med.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to kl. 10–14, on kl. 13–17 och fr kl. 9–13. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Lokaler: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen och Tian, Högbergsg. 10 E (vän. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, Bokvillan, Tavastv. 125, S:t Jacobs kyrka, Kvärnbergsbr. 1. Drumsö: Heikasvägen 7.

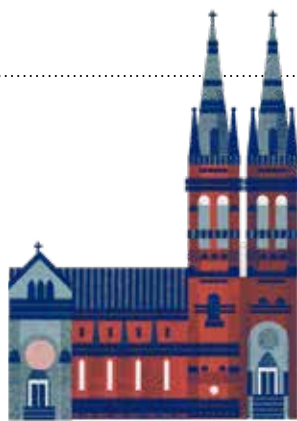
Petrus församling

Gudstjänst och gemenskap

Högmässa i Munksnäs kyrka: Sö kl. 10. 1.11 Sandell, 8.11 Metsäranta. Söndagsskola för barn.

Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Sö kl. 12. 1.11 Sandell, 8.11 Metsäranta.

Puls-gudstjänst: Varje söndag i Petruskyrkan kl. 15.30. Puls-gemenskapen är en modern och dynamisk gemenskap centrerad kring Jesus. CoolKidz (7–13) och Barnkyrka (3–6) för barnen.

Parentationsgudstjänst: 31.10 kl. 16 i Petruskyrkan. Petrus Vokalensemble. Vi minns dem som avlidit under året med att tända ljus.

Barnfamiljer

Petrus Kidz på Facebook:

I facebook gruppen kan du följa med vad som händer i Petrus församling för barn och familjer.

Musikleik: Kom med på en rolig förmiddag med lek, sång och musicerande för er med barn 0–5 år. Efteråt äter vi ett litet mellanmål. Malms kyrka ti kl. 10 och Hagasalen to kl. 10

Barnkören: Kom med och sjung och ha roligt efter skolan. Onsdagar kl. 15 i Petruskyrkan.

Andakt och bön

Andakt varje tisdag: Starta dagen med morgonandakt i Petruskyrkan kl.9 varje tisdag tillsammans med lärjungaskolan Transform.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: per e-post pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! Förbön och Tack: Ti 10.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Obs! Ny plats. Allan Franzén, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Sänds digitalt via Petrus facebook. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per post och e-post, kontaktuppgifter ovan.

Bibeleftermiddag: 11.11 kl. 13 i Petruskyrkan. Bibelundervisning, bön och kaffe. Stig-Olof Fernström.

Nordens Kallelse – Nordiska bönedagar: Munkshöjdens kyrka 6–8.11. Anmälan och mer

PETRUS Kvinnobrunch

Om livet i Kenya

Välkommen på traditionell kvinnobrunch med frukost och gemenskap 14.11 kl. 10.30 i Petruskyrkan.

Denna gång berättar missionären Anna Dahlbacka om sin vistelse i Kenya – om deras arbete där, om kulturskillnader och hur de lärde sig att uppskatta den kollektiva kulturen som finns i Afrika. Anmälan senast 10.11 till kansliet eller Britta Lassus, britta.lassus@gmail.com/0503271948.

information via www.petrusforsamling.net/norden714po-hjola/

Självårdshelg: Du får behandla sådant du varit med om och får redskap för att bli helad på djupet. Helhet genom Kristus rf medverkar. Petruskyrkan 21–22.11.2020. 20/pers, anmälan via Petrus hemsida. 30€

Gemenskap

Dagscafé: Andakt, kaffe och litet program 10.11 kl. 13. Jämna veckors tisdag i Petruskyrkan. Missionslotteri denna gång. Ta gärna med små vinster. Mer info av diakonissan Bodil Sandell 0503803925

Kvinnobrunch: 14.11 kl. 10.30 i Petruskyrkan. Välkommen på traditionell kvinnobrunch med god frukost och gemenskap tillsammans. Denna gång är vår gästtalare bibelöversättaren och missionären Anna Dahlbacka. Vi följer aktuella rekommendationer. Anmälan senast 10.11 till kansliet eller Britta Lassus, britta.lassus@gmail.com/0503271948.

Körer

Lovsångsgruppen: 10.11 kl. 18. Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack-kvällarna kl. 19 samma kväll. Munksnäs kyrkas församlingssal.

Petrus Vokalensemble: Varan-

nan onsdag kl. 19 i Petruskyrkan. För dig som sjungit tidigare i kör. Vi sjunger i stämmor och uppträder ibland. Kontakt: Peter Hilli

Online

Missa inte! Välkommen med online: Du kan följa med i online Puls-gudstjänst sö kl. 15.30 eller vara med i Förbön och Tack förbönsgudstjänsten varannan ti kl. 19, båda via Petrus facebook. Kolla även in Podcasten Petruspodden på Spotify och Podbean, där vi har en serie om självård just nu.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Föränderliga tider

Församlingarna följer med coronasituationen och myndigheternas anvisningar. Vid behov kan evenemang inhiberas eller deltagarantalet begränsas.

Följ med Kyrkpressen och församlingarnas hemsidor för uppdaterad information. Du kan också kontakta din församling om du har frågor eller behöver prata med någon.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer varannan vecka. Ansvarig redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, 040 831 6788.

Tillsammanstid motverkar oro

Att få träffas och prata är viktigt för ungdomarna nu. – Men det är svårt när allt man planerar kan förändras, säger Linda Wahrman.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

FOTO: **NICOLE LÖNEGREN-LINDROOS**

BORGÅ Ungdomssamlingarna är ett andningshål varje vecka.

– Ungdomarna får prata och bara hänga tillsammans. Det är jätteviktigt, säger **Linda Wahrman**, ungdomsarbetsledare i domkyrkoförsamlingen.

Just nu står allt och väger på grund av coronaläget.

– Vi håller koll på hur skolorna gör. Det är jätteledsamt om vi måste stänga ner allt. Just nu utnyttjar vi de möjligheter vi har och ses i mindre grupper och med munskydd.

Alla mår inte bra av munskydden, och mycket blir borta av minspelet.

– Men de flesta är ändå glada över att kunna träffas.

– Det är bra med regler, vi finländare tycker om sådant, men inget är vattentätt. Det är jättesvårt! Det gäller att med eget samvete och alla rekommendationer som ges dra egna slutsatser.

En spänning under ytan

Bland ungdomar kan man ana en underliggande stress.

– Ungdomarna går inte och pratar om att de är oroliga för coronan, men annat de grubblar på accentueras i stället. Stressen eskalerar om vi hela tiden ska vara på vår vakt och vara lite oroliga.

I sin omgivning ser Wahrman samma mönster.

– Många vuxna är sjukskrivna av stress och många har problem med familjen och äktenskapet. Precis som under lågkonjunkturen på 1990-talet kommer vi nu att få en ny våg av unga som påverkas. Hur kommer de att se på den här tiden efteråt, när de varit isolerade, vuxna mist sina jobb och många lidit själsligt?

Tillbaka till jobbet

Linda Wahrman har varit föräldraledig i tre

Det finns en underliggande stress hos både ungdomar och vuxna, konstaterar Linda Wahrman.

»Jag hoppas vi får landa i ändamålsenliga lokaler.«

år, men började sitt jobb på halvtid från och med september.

– Det innebär hela känslaskalan. Men mest av allt är det roligt att få vara kreativ och behövd, att prata i hela meningar och träffa folk som svarar med hela meningar, i stället för att vara en hysterisk mamma som jagar ner barn från gardiner, säger hon och skrattar.

Församlingshemmet säljs

Ungdomarna har möjlighet att samlas ett par gånger i veckan, på tisdagar är det öppet hus och på torsdagar programkvällar med något tema.

– På torsdagar har vi öppet från 14 till 22, och ungdomarna kommer och går. Det är mingel,

servering, något tema vi diskuterar och andakt.

Något som försvårar verksamheten är att det nu klubbats igenom att det vattenskadade svenska församlingshemmet, där ungdomsverksamheten har sitt hem, säljs.

– Det är ännu oklart om vi ska dela med finska församlingen, flytta in i Domprostgården eller hitta något helt nytt att hyra.

Ungdomar är traditionsbundna, och ser församlingshemmet som sitt ställe.

– Om vi hyr lokal finns alltid risken att vi blir kickade, och delar vi med andra finns risken att vi måste vara där vi inte syns eller hörs. Jag hoppas vi får landa i ändamålsenliga och lätt-tillgängliga lokaler.

AGRICOLA

Lö 31.10 kl. 10: Alla helgons dag-gudstjänst med parentation i Lovisa kyrka. Vi minns de avlidna sedan Alla helgonsdag 2019 och tänder ljus för de avlidna vilkas efternamn börjar på A-H.

Lö 31.10 kl. 13: Alla helgons dag-gudstjänst med parentation i Lovisa kyrka. Vi minns de avlidna sedan Alla helgonsdag 2019 och tänder ljus för de avlidna vilkas efternamn börjar på J-Ö.

Sö 1.11 kl. 10: Gudstjänst i Sävträsk kapell

kl. 13: Gudstjänst i Pernå kyrka

kl. 18: Gudstjänst i Sarvsalö kapell

Sö 8.11 kl. 10: Gudstjänst i Lapträsk kyrka

kl. 13: Gudstjänst i Lovisa kyrka

Länkar till våra andakter: hittas på vår Facebooksida. Du hittar oss på hemsidan www.agricolaforsamling.fi, på Facebook och Youtube: Agricola svenska församling och på Instagram: @agricolasvenskaforsamling

BORGÅ

Vi bryr oss om varandra. Från och med nu tar vi med oss munskydd och använder dem vid alla evenemang. Gäller inte barnen och verksamhet utomhus med säkerhetsavstånd.

Lö 31.10 kl. 12.15: Predikogudstjänst med ljusständning i Domkyrkan. Strömmas via länk på www.domkyrkan.fi

KL 15: Andakt i Näsebackens begravningskapell för familjer med barn

KL. 16: Andakt i Näsebackens begravningskapell

Sö 1.11 kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan

Må 2.11 och 9.11 kl. 9.15-11: Familjeträff i Domprostgården. Vi bjuder på saft och kex. Inomhus.

KL. 13: Sjömansmissionen samlas i Café Ankaret

Ti 3.11 och 10.11 kl. 12: Andakt med lunch i finska församlingshemmet

On-to kl. 10-13: Café Ankaret är öppet, Runebergsg. 24

On 4.11 kl. 13.30: Mariakretsen i Café Ankaret

kl. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret

Lö 7.11 kl. 18: Konsert i Domkyrkan, Requiem eternam. Ensemblen och solon från olika storverk, Mari Karjalainen, sopran, Tiina Sinkkonen, alt, Topias Lundell, tenor, Jussi Ziegler, baryton, Anne Hätönen, orgel, Eric-Olof Söderström, piano. Strömmas.

Sö 8.11 kl. 10: Gudstjänst i S:t Olofs kapell, Pellinge

KL. 12.15: Högmässa i Domkyrkan

Ti 10.11 kl. 13: Vänstjänstvännerna samlas i Café Ankaret

To 12.11 kl. 13.30: Missionskretsen i Café Ankaret
Diakonimottagningens nya adress: Finska församlingshemmet, Lundag. 5. Mottagning endast med tidsbeställning på telefon 019-661 1241 måndag till fredag kl. 9-16.

Ärenden till pastorskansliet sköts i huvudsak per telefon 019 661 1224 eller 019 661 1223 och per e-post borga.domkyrkoforsamling@evl.fi

PÅ GÅNG I BORGÅ

Kaffe och pratstund

Nu startar vi möten med präst och diakoni-arbetare som lågtröskelverksamhet. Känn dig fri att komma in på en kopp kaffe och en pratstund med en präst och en diakon-arbetare.

Vi finns på Ani's Café tisdag **17.11 kl. 14-16** i gamla stan på Mellangatan 8. Du kan komma in – vi bjuder på kaffe och te.

På Luciadagen söndag **13.12** finns vi i Näse begravningskapell mellan **kl. 14-16**. Kom in för samtal och stöd. Vi finns där för dig. Du är varmt välkommen!

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

På grund av covid-19-epidemin kan det ske förändringar i informationen för alla evenemang och gudstjänster. Följ med informationen på församlingens hemsida.

Lö 31.10 kl. 12: Gudstjänst med ljusständning i Sibbo kyrka. Enni Maaninka medverkar med sång. Efter gudstjänsten ordnas samling för sörjande i Kyrkoby församlingshem.

Sö 1.11 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

Må 2.11 kl. 9: Anmälan till konfirmandundervisningen 2021 börjar och pågår till den 16.11. Info och länk till anmälan finns på hemsidan.

Ti 3.11 kl. 19: Min kropp mitt tempel. Sänds på nätet, länk finns på hemsidan.

Bibliodrama

Lördag 14.11 "Gå ut och bjud alla ni ser!" **kl. 10-15** i Svenska församlingshemmet, Runebergsgatan 24. Kom med och upplev bibliodrama! Vi bekantar oss med en bibeltext genom samtal, måleri och improvisation. Lunch serveras. Ta med munskydd! Anmäl dig senast **4.11** per e-post: elefteria.apostolidou@evl.fi.

Är du nyfiken på vad bibliodrama är? Det är en textupplevelse där vi får känna igen oss själva i människor, miljöer och händelser som texter innehåller. Ofta är texterna hämtade från Bibeln men också andra existentiella texter och poesi används. Genom rollspel, improvisationer, musik, måleri och samtal närmar vi oss en text i grupp. Det omedvetna liksom kroppen får tala, ibland i tystnad. I bibliodrama är vi med i spelet, samtidigt som vi betraktar det. Kom med!

On 4.11 kl. 10: Andakt/Hartaus, tvåspråkig andakt i Söderkulla kyrka.

On 4.11 kl. 12: Musikandakt i Sibbo kyrka.

Sö 8.11 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

Sö 8.11 kl. 18: Kvällsgudstjänst i Söderkulla kyrka.

Må 9.11 kl. 19: Vikings veranda, en diskussionsgrupp för män i Prästgården.

Ti 10.11 kl. 10: Bönepromenad, start från Kyrkoby församlingshem.

On 11.11 kl. 10: Andakt/Hartaus, tvåspråkig andakt i Söderkulla kyrka.

VANDA

Lö 31.10 kl. 16: Parentationsandakt – gudstjänst till de dödas minne på alla helgons dag, Helsing kyrka S:t Lars, Kyrkov. 45, J. Juntumaa, A. Ekberg. Stilla musik kl. 15, A. Ekberg, orgel, Heidi Åberg, violin.

BORGÅ Bryta upp

Pilgrimsvandring

Välkommen med på pilgrimsvandring **7.11 kl. 10-12**. På denna vandring bryter vi upp från vardagens mönster då själen och kroppen aktiveras.

Vi träffas kl. 10 utanför Lilla kyrkan, och vandringen avslutas med en kort andaktstund i Lilla kyrkan. Ha på dig bekväma utekläder och bra skor!

SIBBO Alla helgons dag

Gudstjänst med ljusständning

På lördag **31.10 kl. 12** ordnas gudstjänst med ljusständning i Sibbo kyrka. Enni Maaninka medverkar med sång. Efter gudstjänsten ordnas samling för sörjande i Kyrkoby församlingshem. Varmt välkomna!

Typ Livet – Podden du inte vill missa!

Typ Livet är en podd riktad till unga vuxna där vår präst **Andreas Lundgren** samtalar med **Ninni Grönroos** och **Louise Häggström** om olika teman som berör livet och tron i vardagen. Podden är ett samarbete med Johannes församling och du hittar den på församlingens hemsida och där poddar finns.

SÖ 1.11 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd, A. Ekberg.

TI 3.11 kl. 11.30: Middagsmeditation, Helsing kyrka S:t Lars. En liten vilostund som du kan delta i på plats eller via församlingens YouTube kanal. Mera info på hemsidan. Evenemanget är en del av Svenska veckan som firas 2.–8.11.2020 i Vanda.

SÖ 8.11 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, J. Juntumaa, A. Ekberg.

SÖ 8.11 kl. 12: Mässa i Taizéanda, Virta-kyrkan/Pikku-Kuohu, J. Juntumaa, A. Ekberg.

LÖ 14.11 kl. 10–15: Himmelverkstad i Virta-kyrkan/Kuohu. Kom och pyssla ihop din egen vackra himmel! Anm. senast 9.11: heidi.salminen@evl.fi, tel. 050 3301828, så vet vi hur mycket material vi skaffar. Ta gärna med eget måttband och ett gott humör! Det finns kaffe med dopp till förmån för Kyrkans Utlandshjälp.

Sö 15.11 kl. 17–19 ”Sjung-sorgen” konsert i Virta-kyrkan, Carita Holmström och Martina Roos (i stället för Annika Cleo obs!). Efter konserten kan publiken ställa frågor till psykoterapeut Benita Söderström. Fritt inträde. Musikandelen strömmas live via församlingens YouTube kanal men sparas inte. Däremot kan du köpa en CD med kvällens musik. Mera info: Anu Paavola 050 544 2671.

Högmässor från Helsing kyrka S:t Lars kl. 10 strömmas via församlingens YouTube kanal.

Ungdomskväll onsdagar kl. 18, Bagarstugan, Kurirv. 1. Mera info: jona.granlund@evl.fi.

PLOCK FRÅN ESBO

Vi träffas tryggt: Vi följer THL:s rekommendationer om att använda ansiktsmasker. Ta med egen ansiktsmask när du kommer till gudstjänster och samlingar. Kom ihåg handhygien och säkerhetsavstånden. Stanna hemma om du är sjuk.

Musik för oroliga själar:

Fre 30.10. Esbo domkyrka kl. 19: Konserten bjuder på ett meditativt program med tvärkonsträrliga inslag. Vi vill skapa en stund för vila, meditation och lugn inför allhelgonahelgen. Medverkande är Åsa Dalkarl-Gustavsson, flöjt och diktläsning, Jacintha Damström, sång och fysisk teater, samt Johan von Schantz, piano. Andakt av Heidi Jäntti, Nina Kronlund spelar orgel. Fritt inträde. Kollekt för Kyrkans Utlandshjälp. Arr. i samarb. m. Espoon tuomiokirkkosrk. med understöd av Esbo kyrkliga samfällighet och Svenska Kulturfonden.

Lö 31.10. Alla helgons dag. Esbo domkyrka kl. 12.15: Namnen på de församlingsmedlemmar som avlidit och jordfästs sedan senaste alla helgons dag läses upp och ljus tänds. Antalet deltagare är begränsat till 150. Allhelgonacafé i församlingsgården, Kyrkstranden 2 (OBS platsen!) kl. 11–18. Esbo sv. förs. präster och diakoner är närvarande för samtal kl. 13–18.

Sö 1.11. Esbo domkyrka kl. 12.15.

Sö 8.11. Karabacka kapell kl. 10.

Den tomma famnens andakt:

Sö 1.11. Esbo domkyrka kl. 18: Tvåspråkig andakt för dig som känner sorg och saknad efter ett barn som du har mist eller som du aldrig fått i din famn. Kvällen fortsätter med en testund i förrättningskapellet vid domkyrkan.

KOLUMNEN

TUIJA WILMAN

Det är livets tecken

ALLA HELGONS DAG firas den lördag som infaller mellan 31 oktober och 6 november. Halloween som är en amerikansk sed firas alltid den 31 oktober. År 2020 sammanfaller dessa dagar lördagen den 31 oktober.

Både allhelgonahelgen och halloween uppmärksammar de döda men det görs på väldigt olika sätt. Nutida halloween har sitt ursprung i förkristen tid. En del av firandet var att man klädde ut sig för att skrämman ondan. Under allhelgonahelgen minns de kristna sina döda anhöriga och tänder ljus för dem. Genom Guds kärlek och nåd blir vi trasiga människor heliga i den bemärkelsen att vi tillhör Gud som är helig.

Hurgör man då som föräldernär barnets ska ha halloween-maskerad i dagvården och ritar bilder av grimaserande pumpor? Kan man fira både halloween och alla helgons dag?

»Det är lite läskigt, men det goda vinner till slut.«

Halloween kunde vara den stunden då barn och vuxna klär ut sig till monster och skrämmer bort de riktiga monstren i vår värld. Skratt och lite bus på ett barnkalas är lite som bröderna Grimms sagor – de är lite skrämmande och läskiga men det goda vinner till slut och det onda besegras. Det är tryggt. Och om man är trygg så kan man leka monster och spöken. Barn är kloka. När de klär av sig maskeradkläder kliver de ut ur leken halloween.

BARN BEHÖVER också vägledning av oss vuxna. Att besöka gravgården är inte skrämmande. Det är en stund av trygghet att se mångfalden av brinnande ljus på gravarna under allhelgonakvällen. Då vi tar med barnen till gravgården och tänder minnesljus på familjegraven kan vi tala om våra döda släktingar. Vi kan minnas vad de tyckte om att göra, om vi liknar dem, om hur vi hittar våra rötter och tillhör ett större sammanhang.

Det finns ett kors på många gravstenar. Vi kan berätta om korset som Guds utsträckta armar. Att Gud tycker om oss och vill vara vår vän. Korset är Guds familjs tecken. Det är livets tecken. När vi en dag dör kommer Gud att ta hand om oss. Vi får leva hos honom.

Tuija Wilman är kaplan i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

VANDA Konsert

Sjung sorgen

En konsert om att mista, om att tappa och hitta nytt fotfäste. På **söndag 15.11 kl. 17–19** ordnas konserten ”Sjung-sorgen” i Virta-kyrkan.

Artister är Carita Holmström och Martina Roos (i stället för Annika Cleo obs!).

Efter konserten kan publiken ställa frågor till psykoterapeut Benita Söderström.

Fritt inträde. Musikandelen strömmas live via församlingens YouTube-kanal men sparas inte. Däremot kan du köpa en CD med kvällens musik. Mera info: Anu Paavola 050 544 2671.

Mannen bakom karnevalen

Jan-Erik Eklöf är verksamhetsledare för Stafettkarnevalen. Han är också kyrkligt förtroendevald och aktiv i HIFK. – Jag har svårt att säga nej, säger han.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

VANDA Jan-Erik Eklöf är Helsingbo i nionde generation. Just nu har han fullt upp med att planera inför Stafettkarnevalen 2021.

– Nu ska vi tillbaka till Olympiastadion efter att vi varit borta i fem års tid.

– Och vi jobbar enligt principen att karnevalen blir av 2021, även om vi också måste ha en plan b och c.

Han är den enda anställda för karnevalen och gör lite av varje.

»Jag tittar alltid på det första loppet.«

– Jag sköter logistik, planering och kontakt till medier, samarbetspartners, stiftelser, fonder och skolor.

Under själva karnevalen springer han mest och släcker bränder.

– Men jag tittar alltid på det första loppet, jag vill se den enorma glädjen när de startar, sedan rusar jag själv i väg. Det är ett evenemang fullt av glädje och iver.

Med 10 000 elever och 12 000 startar är maskineriet enormt.

– Det är Europas största skolidrottsevenemang som ordnas årligen.

Samarbete är enda möjligheten

Jan-Erik Eklöf är viceordförande i församlingsrådet och sitter också med i gemensamma kyrkofullmäktige. Ekonomin och fastighetsfrågor är utma-

Jan-Erik Eklöf planerar Stafettkarnevalen 2021. Efter ett fem års uppehåll återvänder karnevalen till Olympiastadion. FOTO: PRIVAT

nande, och det gäller att försöka se tjugo eller trettio år framåt i tiden.

– Men det goda samarbetet vi har med kyrkoherden gör arbetet trevligt. Visst kan vi ha meningsskiljaktigheter, men då debatterar vi och när saken är avgjord är vi vänner igen.

Han uppskattar också samarbetet med finska kolleger i kyrkofullmäktige.

– Jag driver inte bara Vanda svenska församlings intressen, utan försöker se till helheten, då får man också

de övrigas förtroende.

Hans inget ont blod mellan språkgrupper eller så kallade konservativa och liberala.

– Jag söker konstruktiva lösningar framför att skapa onödiga motsättningar. Genom samarbete kan man påverka.

Tack vare idogt arbete tycker han nu att språkklimatet är gott i samfälligheten.

– Tjänstemännen sköter sig extremt

bra, och numera minns de för det mesta svenskan.

Han hinner också med styrelseuppdrag inom HIFK.

– Jag har svårt att tacka nej till olika förtroendeuppdrag, säger han och skrattar.

Han har sina trix för att orka, inte minst under coronaförhållanden.

– Idrott håller mig i god kondition och på gott humör, och så försöker jag hålla kontakt med vänner.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer varannan vecka. Ansvarig redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, 040 831 6836

Satsningen "Ge barnet en gåva" gör att givare hittar mottagare i jultider. Kring 1 000 julklappar hittar rätt tack vare församlingsanställda och frivilliga. FOTO: PRESSFOTO

Alla barn får en klapp

Alla barn får inte julklappar. Det är där som församlingarna och frivilliga kommer in och gör ett imponerande jobb. – Hjälpviljan är stor, säger Carita Eklund.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

ÅBO Satsningen "Ge barnet en gåva" uppkom för att så många barn som möjligt ska få en julklapp de verkligen önskar sig. Satsningen har tio år på nacken och i praktiken går det ut på att kring 1 000 julklappar ska hitta sin väg från givare till mottagare.

– Alla barn får inte julgåvor. Därför får alla barnfamiljer som varit i kontakt med diakonin, och fått understöd, hema förfrågan i oktober om vad barnen önskar sig i julklapp, berättar diakonissan **Carita Eklund**.

– Det är tio församlingar i Åbo och S:t Karins som samarbetar kring det

här. Det har fungerat jättebra, och föräldrarna är så glada över att barnen får den gåva de önskar sig.

– Barnen och föräldrarna fyller i en blankett med gåvoönskemålet. Ofta får vi in en bild från en leksakskatalog och varunummer.

Maskineriet fungerar

Det hittas givare till nästan alla de tusen klappar alternativt gåvokort som ska delas ut.

»Många har inte någon att ge en julklapp åt.«

– Hjälpviljan är jättestor! Det finns många som inte har någon att ge en julklapp åt, men som gärna skulle ge. De säger: min jul börjar när jag får gå och köpa en julklapp åt ett barn.

Julklappen får inte kosta mer än 50 euro och gåvokorten som ges är på 40 euro.

– Till yngre barn kan det bli en bok, ett spel eller en leksak, medan äldre barn ofta får ett gåvokort så att de till exempel kan köpa ett videospel eller

kläder. Tanken är att det ska vara en gåva till barnen och inte gå till mat.

Om givaren inte får tag på rätt julgåva i affären hjälper ansvarskoordinatör och frivilliga till med att hitta.

– Det är då som detektivjobbet och julklappsjakten tar vid. Men det kan vara ganska roligt!

Det är viktigt att klapparna är nya.

– Därför måste de inlämnas opaketerade till uppsamlingspunkterna, så vi vet att det är den gåva som önskades.

Carita Eklund är glad över att julsatsningen fungerar så bra.
FOTO: PRIVAT

Om du vill bidra!

Du kan anmäla dig som givare 26.11–1.12. Ring eller e-posta till: 040–3417660 eller lahja.lapselle@evl.fi.

När du fått veta vilken slags gåva du kan köpa kan du föra den opaketerad till diakoncentralen på Trädgårdsgatan 22 i Åbo före 8.12.

Julklappen ska kosta max 50 euro och gåvokortet max 40 euro.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Lö 31.10 kl. 10: Alla helgons dags gudstjänst med ljusständning i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.

– **kl. 18:** Aftonmusik på alla helgons dag, konsert i Pargas kyrka med Heikki Rainio och Anna Satomaa.

Sö 1.11 kl. 12: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Sundell, Lehtonen. Konfirmanderna inleder skriftskolan.

On 4.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

Sö 8.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

On 11.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags tvåspråkiga kvällsgudstjänst med ljusständning i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin.

Sö 1.11 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Eeva Granström, Robert Helin. Kyrkkaffe i församlingshemmet.

Sö 8.11 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Eeva Granström, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags gudstjänst med ljusständning i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Sö 1.11 kl. 15: Allhelgonahelgens gudstjänst med ljusständning i Norrkata kyrka, Killström, Granlund.

Sö 8.11 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags kvällsyrka med ljusständning i Houtskär kyrka.

Iniö kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 13: Alla helgons dags högmässa i Iniö kyrka, Meriluoto.

ÅBO

fre 30.10 kl 10.30–12: Anhörigvårdarcafé, Kvartersklubben (Henriksg. 9).

lö 31.10 kl 10.30: Högmässa på Alla helgons dag, Aurelia. Liljeström, Danielsson.

sö 1.11:

– **kl 11.15:** Gudstjänstgruppens möte, sakristian. Gudstjänstgrupp: Ester.

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Björkgren-Vikström (lit), Danielsson, Juslin. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirkko.fi.

ti 3.11:

– **kl 14.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

*Sorg handlar om spruckna drömmar,
om förhoppningar och förväntningar
som inte blir av.*

*Sorg handlar om det du ville säga
eller göra tillsammans,
men som inte blev av.*

*Sorg handlar om det du önskat
att den andra personen sagt eller gjort.*

*Sorg handlar om det du önskat
skulle ha varit bättre eller annorlunda.*

Maria Wikstedt

FOTO: ULRIKA HANSSON

– **kl 17.30:** Unga vuxna och alla missionsintresserade, Skarpskyttekapellet. Frank Berger berättar i ord och bild om Finska missionssällskapets ungdomsarbete i Senegal och sin resa dit.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 4.11:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.
– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Eija Grahn ”Bilderna av Maria Magdalena” Anmälning 3.11 kl 9–11 per tfn 040-3417460.

JOMALA Alla helgons dag

Minnesgudstjänster

På **lördag 31.10** på Alla helgons dag firas Minnesgudstjänster med parentation **kl. 11** och **kl. 14**. Under gudstjänsterna tänds vi ljus för och läser upp namnen på dem som gått bort under året.

MARIEHAMN Begravningsplats

För dem du saknar

Begravningsplatsen är inbäddad i levande ljus, speciellt nu i allhelgonatid.

Det är så vackert att det nästan gör ont.

Har du möjlighet – ta en promenad där. Tänd ett ljus för dem du saknar. Vi är ensamma tillsammans.

VÄSTÅBOLAND Stämningsfullt

Ljus i skärgårdens kyrkor

På Alla helgons dag **lördagen 31.10** firar vi gudstjänster med ljusständning runt om i Väståbolands svenska församling. Vi kommer ihåg alla dem som dött under året som gått. I Pargas kyrka hålls gudstjänst med ljusständning **kl. 10** och på kvällen bjuds det på stämningsfull Aftonmusik **kl. 18** i Pargas kyrka. I Iniö kyrka hålls gudstjänsten **kl. 13**. I Nagu, Korpo och Houtskär hålls alla helgons dags gudstjänst traditionsenligt **kl. 18** på kvällen. Allhelgonahelgen avslutas med gudstjänst med ljusständning i Norrkata kyrka **söndag 1.11 kl. 15**.

- kl 17: Sorgegruppens start, Aurelia. Anmälningar tas emot av Eija Grahm 040-3417467 eller Maria Wikstedt 040-3417463.
to 5.11 kl 9.30-12: Familjecafé, Aurelia.
sö 8.11:
 - kl 11.15: Gudstjänstgruppens möte, sakristian. Gudstjänstgrupp: Sefanja.
 - kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Liljeström (lit), Juslin. Barnhörna. Gudstjänstgrupp Sefanja medverkar. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirko.fi.
må 9.11 kl 14: Missionskretsen, Aurelia.
ti 10.11:
 - kl 14.30: Ungdomshålan, Aurelia.
 - kl 18: Tyst meditation, Aurelia.
ons 11.11:
 - kl 10-12: Familjecafé, Papinholma församlingshem.
 - kl 12: Frukostklubben, Kåren. INHIBERAT.
 - kl 13-15: Café Orchidé, Aurelia. Anmälning 10.11 kl 9-11 per tel. 040-3417460
to 12.11:
 - kl 9.30-12: Familjecafé, Aurelia.
 - kl 11.30: Knattekyrka, Aurelia. Wikstedt, Juslin.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Mässor och andakter

Gudstjänster och andakter firas i kyrkan om inte annat anges.

Lör 31.10 kl 11 och kl 14 Minnesgudstjänster: med parentation på Alla helgons dag. Under gudstjänsterna tänds vi ljus för och läser upp namnen på dem som gått bort under året.

Sön 1.11 kl 18 Sång om himlen: Körer och kantorer från Ålands kyrkosångkrets.

Sön 8.11 kl 11 Högmässa: 23:e sön efter pingst – Förlåt varandra. Kollekt för sång- och musikverksamhet, Förbundet Kyrkans Ungdom r.f.

Ons 11.11 kl 19 Sjungen Vesper: Meditativ bön och välsång, i samarbete med Ekumeniska kommuniteten i Bjärka-Säby.

Barnkörer med Fredrik Erlandsson

Tonikan: åk 1-2, tis kl 13-14

Kvinten: åk 1-4, ons kl 13-14 i Södersunda skola

Dominanten: åk 3-4, tors kl 14-15

Vuxenkörer med Eva-Helena Hansen

Laudamus damensemble: onsdagar 17.30-19 i församlingshemmet

St Olofs kyrkokör: torsdagar kl 18.30-20 i församlingshemmet.

Barn och unga

Sjung och gung: för barn

ca 0-3, tors kl 9-11, Fredrik Erlandsson.

Tisdagsklubben: för åk 1-4 tis kl 18-19.30, kontakta Sonja Winé.

Ungdomskören: Jomala Joy (åk 5-9), tors kl 15-16.15, Eva-Helena Hansen

Övrig verksamhet

Mån 2.11 kl 19 Meditativ sång: i gregoriansk stil, varannan måndag i kyrkan, Henrika Lax

Missionssyfoöreningen: tis 12.30-14.30

Kvällsbön: Ons 11.11 i Jomala kyrka kl. 19.00.

Se mera på: jomala.evl.ax eller följ oss på [facebook.com/jomalaforsamling](https://www.facebook.com/jomalaforsamling)

Verksamheten: är i Olofsgården om inte annat anges.

MARIEHAMN

FR 30.10 kl. 19: Musikandakt i Mariakapellet.

LÖ 31.10 kl. 11: Högmässa i S:t Görans kyrka.

OBS! Parentation för alla under året avlidna är kl. 18.00!

LÖ 31.10 kl. 14: Finskspråkig mässa i S:t Görans kyrka.

LÖ 31.10 kl. 18: Parentation för alla under året avlidna i S:t Görans kyrka.

SÖ 1.11 kl. 11: Högmässa i S:t Görans kyrka, Gunnevi Styrström, musiker.

TO 5.11 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 5.11 kl. 12: Sopplunch på Margaretagården.

SÖ 8.11 kl. 11: Högmässa i S:t Görans kyrka. Kyrkkaffe.

SÖ 8.11 kl. 15: Sinnesromässa i S:t Görans kyrka. Kaffeservering i församlingshemmet från kl. 14.00.

TO 12.11 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 12.11 kl. 12: Sopplunch på Margaretagården.

Kyrktaxi: till gudstjänst, tfn 018-19500.

SUND-VÄRDÖ

Allhelgonafton 30.10 kl. 19: Kvällsmässa med parentation i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

Alla helgons dag 31.10 kl. 11: Högmässa med parentation i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund, kören Spirit.

Söndag 1.11 kl. 11: Högmässa i Vårdö kyrka.

Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund, Kati Juntunen. Kyrkkaffe.

Söndag 08.11 kl. 11: Gudstjänst i Sunds kyrka. Olav Johansson, John-Adam Sjölund, Kati Juntunen, barnkören. Farsdagskaffe i församlingshemmet.

KOLUMNEN

MARIA WIKSTEDT

Att släppa taget

HAR DU någon gång fått höra "Släpp taget och gå vidare!" då du varit djupt nere i sorg och saknad? Eller kanske någon sagt det en tid, ett år, efter din förlust, då de tänkt att tiden för din sorg är över? De har på något sätt haft en standard för hur lång tid en sorg får sörjas. De har inte tänkt att sorgen är individuell, utan att den följer en modell där varje fas tar en viss tid.

Kanske du då uppriktigt tänkt att du skulle vilja släppa taget och gå vidare, om du känt att du gråtit många tårar och att ögonen är alldeles torra. Du har velat släppa taget om det svåra – sorgen, saknaden, den fysiska smärtan i bröstet och sömnlösheten – men inte kunnat. Viljan har funnits, men hjärtat har inte varit färdigt.

»Sorg handlar om spruckna drömmar.«

SORG ÄR en normal och känslomässig reaktion på förlust. Det finns inga standardmått för hur lång sorgen är. Din sorg är din och den är inte lik någon annans. Känslor eller faser avlöser inte varandra enligt läroböcker om sorg, utan kan variera med tiden.

Sorg handlar om spruckna drömmar, om förhoppningar och förväntningar som inte blir av. Sorg handlar om det du ville säga eller göra tillsammans, men som inte blev av. Sorg handlar om det du önskat att den andra personen sagt eller gjort. Sorg handlar om det du önskat skulle ha varit bättre eller annorlunda.

För att kunna bearbeta oförlöst sorg tänker jag att du måste träffa någon. Jag anmäler mig frivillig, ta kontakt med mig om du bor i Åbo. Jag har gått en sorgebearbetningskurs som ger mig redskapen att lära dig att bearbeta din sorg. Jag ska ge dig redskapen för en känslomässig läkning.

Så i stället för att "släppa taget och gå vidare", ring mig (040 3417 463). Du får berätta om din sorg, du får berätta om det du inte kunnat kommunicera om dina önskningar, framtidshopp och det som inte blev av. Visa mig ditt brustna hjärta, jag lovar att lyssna och ge dig redskapen för känslomässig läkning.

Maria Wikstedt är präst i Åbo svenska församling.

ÅBO Ljus

Alla helgons dag

I år firas en högmässa i Aurelia kl. 10.30 på Alla helgons dag 31.10. Under mässan tänds ett ljus till minnet av de församlingsmedlemmar som avlidit under det senaste året. Mässan är öppen för alla. Parentationer ordnas även i år i Uppståndelsekapellet, anhöriga till dem som avlidit har fått en inbjudan per post i oktober.

I skymningen tänder vi ljus

Anna-Greta Sandell sköter gravarna på Nötö och är begravningsentreprenör i Pargas. Jobbet har gjort att hon ser annorlunda på döden, men allra mest på livet.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

VÄSTÅBOLAND Nötö har fyra bofasta invånare, men med fritidsboende och sommargäster är det betydligt mer livat än så. **Anna-Greta Sandell** är kyrkvaktmästare på Nötö.

– På allhelgona är vi mellan tjugo och fyrtio personer som samlas. Vi går i skymningen och tänder ljus, stannar upp och pratar lite på gravgården och sedan går vi till hembygdsgården och äter älgsoffa, sjunger och mår bra.

Liksom med mycket annat hjälps man på holmen åt också när gravljusen ska tändas.

– Vi är flera som kommer med kassar med ljus och så tänder vi på släktingars och vänners gravar. Sedan säger vi: "Jag har ljus kvar, jag kan sätta där!" Eller: "I det där hörnet ser det mörkt ut, vi måste lägga några ljus där också." Så grejar vi här på Nötö.

Anna-Greta Sandell bor i Pargas, men vistas mycket vid sitt fritidsboende på Nötö. Inför allhelgona kokar hon köttsoffa och fixar på begravningsplatsen.

– Jag krattar barr och kottar och tar bort ogräs. Jag brukar säga att vill någon ha tag på mig på veckosluten är det bäst att komma till gravgården, för vanligtvis står jag där och bokar.

Hon har inget emot att jobba i ensamhet.

– Det kan gå flera dygn då jag inte pratar med någon, det stör mig inte alls.

Samtidigt är hon en glad och utåtriktad människa som ordnar det mesta. "Fråga Anna-Greta!" är en fras hon är bekant med.

– Jag har passerat sjuttio och kunde gå i pension, men jag har inte bestämt ännu när jag ska sluta. Jag halkar vidare, ett år i taget.

Har det förändrat din syn på döden att jobba som begravningsentreprenör och på en begravningsplats?

– Absolut! Inte bara på döden, utan på livet också. Folk jäktar för allt möjligt, men det finns massor man kan lämna bort, småsaker som inte är viktiga.

– Ullhundarna i knutarna är inte så viktiga,

Anna-Greta Sandell trivs med att jobba trots att hon passerat sjuttio. – Jag halkar vidare, ett år i taget. FOTO: SUSANNE KIVEKÄS

Nötö kyrka. FOTO: ARKIVBILD

ga, jag ringer hellre upp någon äldre tant och frågar: Hur har du det i kväll, kunde jag komma på en kopp kaffe?

Vi reagerar så olika

Anna-Greta Sandell har ett obekymrat sinne; "det är med ett leende jag rör mig", som hon uttrycker det.

– Man får inte ha för stora fordringar heller. Men tunga perioder har hon också genomlevt.

– Under tre års tid gick min mamma, syster, bror och två goda vänner bort. Jag sa: nej nu får det räcka för ett tag. Då var det faktiskt tungt. Men jag var så överhopad av jobb då, så sorgen hann i fatt mig först efteråt.

När barn och ungdomar dör är det allra svåraste tycker hon.

raste tycker hon.

– Man måste också kunna koppla bort lite, efter att man först gett det stöd man kan åt dem som behöver det.

– Under åren har jag skött om begravingar för massor av skärgårdsbor, sådana jag känt sedan barn. Förut fanns det mycket folk som bodde där ute och man kände alla.

Hennes jobb har lärt henne hur olika människor kan reagera när de har sorg.

– En del tar det ganska lätt, och andra har det jättesvårt. Du kan inte behandla alla människor enligt ett visst mönster, utan måste vara lyhörd när du möter dem och fråga dig: Hur ska jag ta hand om de här personerna? Hur vill de ha det?

»Jag sa: nej nu får det räcka för ett tag.«

Julhjälpen 2020

Företag, föreningar eller privatpersoner kan donera en valbar summa till Julhjälpens konto: Julhjälpen i Malax-Petalax-Bergö

FI22 5670 7320 0350 44

Om du känner någon som behöver julhjälp i år kan du kontakta:

Annika Svevar, 050 53 81 060

Anne Bjurbäck, 050 33 81 059

Församlingar, föreningar och kommunens representanter samlades för att planera årets julhjälp. På foto till vänster familjearbetare Annika Svevar, diakon Anne Bjurbäck samt Heddy Norrgård som är diakoniarbetare i Petalax och Bergö.

Många vill bidra till Julhjälpen

Viljan att ge någon annan en guldkant till julen är stor. I Malax samlas ett brett nätverk för att se till att hjälpen når så många som möjligt.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

MALAX Julhjälpen är en lång tradition som samlar många hjälpende händer. Gåvorna som delas ut kan bestå av en matkasse, ett presentkort, ett bio- eller restaurangbesök. Församlingarnas diakoni och Malax kommun samarbetar med organisationer och föreningar inom tredje sektorn.

– Tillsammans tänker vi att vi når längre, säger **Anne Bjurbäck** som är diakon i Malax församling.

Hon och familjearbetare **Annika Svevar** håller i trådarna, samlar och koordinerar de hjälpende händerna. Inför höstens planeringsmöte gick in-

bjudan ut till olika aktörer: från Psykosociala föreningen till Marthaföreningar till frikyrkoförsamlingar. Den sammanbindande faktorn är viljan att hjälpa dem som är i behov inför julen.

– Vi har uppmärksammat en utmaning: många vill ge till barnfamiljerna, berättar Annika Svevar.

Tanken att familjerna ska ha mat och barnen få julklappar är fin, men det har resulterat i att samma familjer kunnat få julgåvor från flera olika organisationer.

– Det är därför vi har bjudit in alla. Nu vill vi distribuera matväskorna på

ett annat sätt. Till barnfamiljer men också till ensamstående, unga vuxna, pensionärer som inte har så stor pension. Vi vill täcka ett större område och göra en bättre utdelning.

Hjälpen hittar fram

– Jag brukar säga: vem som helst kan bli i behov av hjälp, säger Anne Bjurbäck.

Förra året var det över hundra hushåll i kommunen som fick julhjälp.

– Jag tror att vi kommer ha fler hushåll i år, säger Annika Svevar.

Coronapandemin har påverkat människors livssituation och skapat en ny grupp som är i behov av hjälp. En del har förlorat jobbet eller blivit permitterade och familjer som tidigare inte haft ekonomiska problem befinner sig plötsligt i en helt ny situation.

Hjälpen hittar fram på olika sätt. Tillsammans har de som jobbar i församlingen och kommunen en ganska heltäckande bild av behoven. Frågan brukar också gå ut till daghem och skolor.

Men visst kan det också vara en utmaning att nå alla de människor som kanske skulle behöva hjälp.

– Det finns en skam eller rädsla kopplad till att ta emot hjälp, säger Annika Svevar.

Anne Bjurbäck konstaterar att det är viktigt att respektera människors integritet, och inte truga hjälpen på någon som tackar nej.

Den som vill bidra till hjälpen kan göra det på olika sätt. Nytt för i år är en småskalig penninginsamling som pågår från mitten av oktober till årsskiftet. Men det är också möjligt att ge matvaror.

– Ifjol var det personer som på sin gata eller väg gjorde upprop på Facebook och utmanade varandra i gårdsgruppen, berättar Annika Svevar.

De föreningar som är med bestämmer själva hur de samlar in gåvor. Marthor och andra frivilliga brukar sticka sockor och vantar, medan Lions valt att skaffa presentkort på kläder.

– Mittemellanmarthorna i Malax har köpt julklappar till barnen. Vi har fått önska från barnskyddets sida, säger Annika Svevar.

Allas engagemang gläder. Det skulle kännas tungt att dra det här lasset själva, konstaterar de.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Under tiden 31.10–8.11 hålls inga gudstjänster öppna för besökare i kyrkan. Istället bandas gudstjänsterna och kan avlyssnas via församlingens hemsida.

Lö 31.10 kl. 11: Alla helgons dags gudstjänst. (om ljuständning se infon nedan)

Sö. 1.11. kl. 11: Gudstjänst i Molpe bykyrka.

Sö. 8.11. kl. 11: Gudstjänst

För att hedra minnet av de som avlidit sedan senaste Alla helgons dag, tänds ljus för var och en, på begravningsplatsen vid grindarna. Ljusen brinner hela allhelgonahelgen. För att hedra minnet av de Molpebor som avlidit sedan senaste Alla helgons dag kommer ljus att tändas för dem på Molpe begravningsplats. Ljusen brinner hela allhelgonahelgen.

Obs. Ingen auktion i Molpe bykyrka den 17 november

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Munskydd rekommenderas vid gudstjänster och förrättningar.

Lör 31.10 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Norrback, Martikainen. Streamas som ljudfil via hemsidan.

Sön 1.11 kl. 10: Gudstjänst med parentation i Lappfjärds kyrka. Norrback, A K Martikainen, J. Martikainen.

Sön 1.11 kl. 12: Gudstjänst med parentation i Krs kyrka. Norrback, A K Martikainen, Nilsson, J. Martikainen. Streamas som ljudfil via hemsidan.

Sön 1.11 kl. 15: Gudstjänst med parentation i Sby kyrka. Norrback, A K Martikainen.

Ons 4.11 kl. 13: Pensionärssamling i Lfds förs.hem.

Tor 5.11 kl. 12.15: Pensionärssamling i Sby kyrka. För skjuts, ring dagen före 0400–763325.

Lör 7.11 kl. 18: Kvällsmässa i Dgm bönehus. Engström, J. Martikainen.

Sön 8.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Bergqvist. Streamas som ljudfil via hemsidan.

Sön 8.11 kl. 15: Högmässa i Sby kyrka. Engström, Bergqvist.

Ons 11.11 kl. 11.15: Pensionärssamling i Krs förs.hem.

Alla samlingar med reservation för fortsatta restriktioner!

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Fr 30.10 kl 18: Andakt i allhelgonatid, sänds televiserad via kyrkkanalen, Audas–Willman, Lindén.

Lö 31.10 kl 12: Televiserad gudstjänst i både NärTV och kyrkkanalen, Sundqvist, Lindén.

PETALAX OCH BERGÖ Allhelgona

Ljuständning via Lokal-TV

Tyvärr kan vi inte ordna den traditionella ljuständningen på allhelgonakvällen i vanlig form i år.

Istället kommer den att spelas in och kan ses via **Petalax–Bergö Lokal-TV, kl. 16 på Bergö och kl. 19 i Petalax.** Vi tänder ljus för dem som avlidit sedan senaste allhelgona.

Visste du att den finländska traditionen att gå till begravningsplatsen och tända ljus på gravarna har funnits sedan andra världskriget?

Idag är Alla helgons dag en av våra största helgdagar. Bara första advent, julafton, juldagen och skärtorsdagen samlar fler människor till kyrkorna.

Sö 1.11 kl 12: Finsk gudstjänst, sänds televiserad via kyrkkanalen, Jakobsson, Heikkilä.

Sö 1.11 kl 18: Samling i Luthergården, Isak Snickars.

Lö 7.11 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria.

Sö 8.11 kl 12: Gudstjänst, sänds televiserad via kyrkkanalen, Ingvesgård.

Ti 10.11 kl 10: Karasamling i förs.hemmet, Blomberg.

Övermark

On 11.11 kl 18.30: Bibel- och bönegrupp i förs.hemmet med Ingmar Rönn.

Pörtom

On 11.11 kl 13: Karasamling i förs.hemmet, Blomberg.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Lö 31.10 kl. 16: Filmad ljuständning via Lokal-TV. Vi tänder ljus för de som avlidit sedan senaste allhelgona. Tornberg, Isaksson, Englund, Brunell, Norrgård.

Lö 31.10 kl. 17–19: Alla helgons dag, kyrkan är öppen för stillhet och bön.

Högmässa sö 1.11 kl. 14: Kyrkan är öppen för högmäs-sodeltagare, men man kan också följa mässan via webbradio (se Bergö församlings hemsida).

Gudstjänst sö 8.11 kl. 14: Kyrkan är öppen för gudstjänstdeltagare, men man kan också följa mässan via webbradio (se Bergö församlings hemsida).

MALAX Minnesgudstjänst

Allhelgonagudstjänst via Malax-TV

Via Malax-TV sänds årets tvåspråkiga Minnesgudstjänst, med ljuständning för de som avlidit under det senaste året. Minnesgudstjänsten som vi har bandat på förhand sänds i **Malax-TV lördag 31.10 kl. 19.** Kyrkan är ändå **öppen kl. 17–19**, för de som vill komma dit och sitta en stund i bön och stillhet.

Vid minnesgudstjänsten är kaplan **Kristian Norrback** pred/lit och **Katri Lax** kantor. **Emma Backman** medverkar med solosånger. Övriga medverkande är **Frank Isaksson** och **Jenni Broo** som läser texter, samt kören bestående av de anställda Peter, Frank, Jenni, Tomi, Kent, Annette och Lena.

KRISTINESTAD Parentation

Vi minns de som inte längre är med oss

På **söndagen 1.11**, firas gudstjänst med parentation i tre kyrkor.

Kl. 10 i Lappfjärds kyrka: Norrback, A K Martikainen, J. Martikainen.

Kl. 12 i Kristinestads kyrka: Norrback, A K Martikainen, Nilsson, J. Martikainen. Streamas som ljudfil via hemsidan.

Kl. 15 i Sideby kyrka: Norrback, A K Martikainen.

Vi håller paus med gruppverksamheten tills vidare.

MALAX

LÖ 31.10 kl. 19: Alla helgons dag. Vår Tvåspråkiga Minnesgudstjänst är bandad och sänds i Malax-TV. Kaplan Kristian Norrback är pred/lit och Katri Lax kantor. Emma Backman medverkar med solosånger. Övriga medverkande är Frank Isaksson och Jenni Broo som läser texter, samt kören bestående av de anställda Frank, Jenni, Tomi, Kent, Annette, Peter och Lena. Kyrkan är öppen kl. 17–19 för de som vill komma och sitta en stund i bön och stillhet.

KORSNÄS Coronarunda

Samtal, kaffe och promenad

Alla över 70-åringar har fått eller kommer att få ett brev från församlingen, som en gest att vi tänker på er. Men alla är ju lika viktiga, så nu när den normala verksamheten håller paus kommer diakon Hanna att göra en Coronarunda ute i byarna.

Träffarna börjar med en halv timmes promenad, och därefter blir det kaffe. Detta sker enligt drop in-principen, så man kommer den tid som passar en själv. Den som önskar besök på egen gård får även gärna ta kontakt. Träffarna är avsedda för alla åldrar!

SÖ 1.11 kl. 10: Reformationsdagen. Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi.
SÖ 1.11 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.
MÅ 2.11 kl. 10: Karacafé i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.
TI 3.11 kl. 18: Bibel- och bönegrupp i FH.
SÖ 8.11 kl. 11: Fars dag. Familjemässa i kyrkan.
MÅ 9.11 kl. 18: Ekumenisk bön i KH.
TI 10.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i KH.

PETALAX

Lö 31.10 kl. 17–19: Alla helgons dag, kyrkan är öppen för stillhet och bön.
Lö 31.10 kl. 19: Filmad ljuständning via Lokal-TV. Vi tänder ljus för de som avlidit sedan senaste allhelgona. Tornberg, Isaksson, Brunell, Norrgård. Lotta Tornberg medverkar.
Högmässa sö 1.11 kl. 12: Kyrktaxi.
Gudstjänst sö 8.11 kl. 12.

»Jag jämför mig inte med andra. Jag debatterar inte på sociala medier. Jag försöker att inte ta ut bekymmer i förväg. Visst är framtiden oviss. Det finns saker jag kunde oro mig för. Men allt måste jag inte tänka på nu.«

Cay-Håkan Englund i kolumnen.

KOLUMNEN

CAY-HÅKAN ENGLUND

Jag var tröttare än jag trodde

JAG VAR INTE UTBRÄND. Men det var nära. Jag har varit så trött de senaste åren. Inte bara fysiskt, utan i själen.

Jag är både social och en ensamvarg. När jag träffat mycket folk behöver jag vara för mig själv. Jag vill bäst i avskildhet. För att råda bot på tröttheten beslöt jag för något år sedan att en gång i terminen åka på enskild retreat till birgittinerklostret i Åbo. Det var välgörande, men det räckte inte. Något mer behövdes, så jag ansökte om alterneringsledighet.

JAG FICK ETT HALVÅRS ledighet, och tog ut semester både före och efter. Först så småningom insåg hur trött jag var. När ledigheten gick in i sista skedet blev min trötthet akut. Jag ville inte umgås med någon. Blotta tanken gav mig ångest. Men vid några tillfällen träffade jag vänner som jag kunde samtala med, och det var till stor hjälp.

Ett test jag gjorde hos min psykolog mot slutet av sommaren visade att jag ännu var på gränsen till utmattning. Men jag hade börjat återhämta mig. Jag hade återupptagit min gamla hobby från 90-talet: att göra musik på datorn. Med hjälp av musiken har jag kunnat koppla av totalt och det har varit terapeutiskt.

Mot slutet av min ledighet fick jag tillbringa ett par veckor i ensamhet. Min fru insåg vad jag behövde, och hon såg till att jag fick det. Jag är så innerligt tacksam för det!

IBLAND HAR JAG DÅLIGT SAMVETE på grund av min trötthet. Jag som har ett jobb borde väl vara tacksam och bara kämpa på? Jo, det är jag, och jo, det gör jag. Men ingen skäms för att de har cancer. Varför skulle jag skämmas för att jag är trött? Jag är ju inte lat!

Nu har jag insett att jag måste hushålla med mina krafter. Jag har återgått till jobbet, men bara på 70 procent. Jag tar inte stress för allt jag tidigare kämpat med. Jag jämför mig inte med andra. Jag debatterar inte på sociala medier. Jag försöker att inte ta ut bekymmer i förväg. Visst är framtiden oviss. Det finns saker jag kunde oro mig för. Men allt måste jag inte tänka på nu.

Cay-Håkan Englund är församlingspastor i Bergö och Petalax.

De som är i behov av färdiga matportioner som levererats från Vasa mathjälp kan höra av sig så tar Hanna med dem ut till byarna.

Berätta också gärna vad du önskar av församlingen, är det något du saknar?

29.10 Korsbäck skola kl. 9.30–12. Taklax bönehus 13–15.30

30.10 Harrström Uf kl. 9.30–12, Molpe bykyrka 13–15.30

4.11 Promenixarna kl. 10.00 och därefter drop in kaffe hela dagen, till klockan 15.30.

”Jag tror inte att döden är slutet”

– På sätt och vis blir det vardag. Man inser att döden är en del av livet, säger begravningsentreprenör Per Göthelid.

TEXT: EMELIE WIKBLAD

NÄRPES Per Göthelids svärföräldrar hade blomsteraffär och begravningsbyrå i Närpes. Att ta över den hörde egentligen inte till planen – men planerna förändrades.

– År 2007 flyttade vi upp från Sibbo till Närpes, och 2009 tog jag över firman. Min fru fortsatte som lärare.

Själv är han i grunden sjukskötare – kanske inte så långt steg till att bli begravningsentreprenör, funderar han.

Det är ett jobb som kräver flexibilitet och beredskap på det mesta. Döden följer ingen tidtabell.

– Man kan försöka göra en bra planering, och så inser man när dagen är slut att det blev något helt annat.

I slutet av veckorna är det ofta begravingar.

– Vi har som kutym att alltid vara med på varje begravning.

Begravningsbyrån betjänar ett område som sträcker sig över Närpes och Kaskö. Men det har också blivit många längre resor i arbetsresan. I trakten boren hel del människor med ursprung i andra länder och han har till exempel kört avlidna som velat begravas hemma i Bosnien eller Kosovo.

– Vi är två stycken som åker. Det tar några dygn ner, så det blir fem-sex dagar innan man är hemma igen.

Att vara begravningsentreprenör är ett jobb, men Per Göthelid vill inte att det ska bli rutinmässigt.

– Det är viktigt att man tar det på allvar och sätter sig in i den anhörigas situation.

Det gäller att hitta balansen mellan empati och att bli personligt engagerad.

– Vi plötsliga dödsfall tycker jag nog det är jobbigt, och när barn och unga människor går bort. Samtidigt är det ju ganska sunt att man känner så.

Han ser mycket av traktens kyrkor genom sitt jobb och är även förtroendevald i Närpes kyrkofullmäktige sedan några år.

– Min far var pastor i Missionsförbundet.

Per Göthelid

Begravningsentreprenör vid Engelqvist i Närpes.

Förtroendevald i Närpes församlings kyrkofullmäktige.

Familj: frun Mona-Lisa och två vuxna barn som studerar i Vasa.

Reser gärna, som avbrott i vardagen.

Som motvikt till jobbet och för att orka i vardagen tycker Per Göthelid det är viktigt att hålla sig i form både fysiskt och psykiskt. På fritiden försöker han vara aktiv och idrotta, och sjunger en del. FOTO: LINNEA GÖTHELID

»Tron har hängt med sedan jag var liten.«

Tron har hängt med sedan jag var liten, den är en del av vardagen.

För honom är den en trygghet.

– Jag tror inte att döden är slutet. Jag hoppas att det också kan inge trygghet när jag pratar med anhöriga.

Samtidigt är det väldigt viktig för honom att vara lyhörd för de människor som kommer till honom – de har olika bakgrund, olika religioner och åskådningar.

Mänskligt att undvika döden

Att alla kommer att dö är ett faktum, men Per Göthelid märker att vi människor är duktiga på att förtränga det.

– Det känns som att det är lite mänskligt att göra det, att man inte tänker så mycket innan man hamnar i det.

Det sägs ju att hoppet är det sista som över-

ger en. Kanske är det därför vi helst undviker att prata om vad som ska hända när någon av våra nära eller vi själva inte längre finns.

– Men jag tror det skulle bli lite lättare om man skulle våga bejaka att vi alla ska dö en gång. Samtidigt vet man inte när det sker. Det är ju viktigt att leva varje dag och ta hand om varann, vi vet inget om framtiden.

För de anhöriga kan det vara en liten lättnad att veta något om hur den som gått bort velat ha det.

Du som jobbar med det här, har du själv funderat på det?

– Jag har inte gjort det faktiskt, inte ännu.

Nu vid allhelgona går Per Göthelid som så många andra till kyrkogården i Närpes, tänder ljus för nära och kära och ser på alla lågorna som lyser upp mörkret.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer varannan vecka. Ansvarig redaktör: Emelie Wikblad, emelie.wikblad@kyrkpressen.fi, 040 831 6836.

Att skriva är sorgearbete

Väldigt få människor har liv där allt går som man tänkt, säger Sandra Holmgård.

TEXT: ERIKA RÖNNGÅRD

BLOGGARE Sandra Holmgård är en av de nya bloggarna på Andetag-bloggen. Hon kommer att skriva om familjeliv i sorg och glädje, om prematurvardag och om sorgen efter Oliver.

I januari miste Sandra och Nicklas Holmgård sin son Oliver som var svårt sjuk i INCL, en obotlig sjukdom som bryter ner kroppens funktioner. Oliver dog ganska plötsligt efter ett år som varit relativt lugnt.

– Jag hade börjat jobba på hösten. Oliver mårde så pass bra då att det var möjligt för mig att jobba några dagar i veckan.

I januari försämrades Olivers tillstånd hastigt.

– Det gick på en helg, vi blev så chockade när han dog. Vi hade varit oroliga i flera års tid och allt hade kretsat kring sjukdomslivet. Det hade varit en massa sjukvårdspersonal som kom och gick hemma hos oss, men plötsligt var det bara vi två. Vi hade bara en massa tid och blev riktigt trötta.

– Jag skrev mycket på mitt instagramkonto under tiden när Oliver var sjuk, det var lite som en dagbok för mig.

Skrivandet blev ett sorgearbete, samtidigt har det känts viktigt att dela Olivers berättelse.

– Vi vill prata om hans liv. Jag har velat visa att allting inte bara var hemskt och jag har också velat skapa en förståelse för hur det var.

– Det ökar förståelsen för andra när man öppnar upp och pratar om saker som är jobbiga. Jag tror att det är väldigt få människor som har liv där allt bara går som man tänkt.

Tröstande att dela erfarenheter

Att kunna dela med sig av tankar och erfarenheter och få kontakt med andra är en drivkraft för hennes bloggande. Hon träffar också regelbundet en grupp andra mammor som mist sina barn och säger att det varit tröstande att ta del av andras erfarenheter.

Andetag-bloggen

Sandra Holmgård, Susanna Nygård och Louise Häggström är nya bloggare på Andetag. Bloggen är en del av kyrkans webbarbete och administreras av Kyrkan i Helsingfors. andetag.blogg.hbl.fi

Vide föddes i förtid, och efter Olivers sjukdom var Sandra Holmgård och hennes man inställda på att det skulle gå dåligt – de hade ju varit med om en hel del. Men Vide växer och mår bra idag. FOTO: NICKLAS HOLMGÅRD

– Samma dag som Oliver fick sin diagnos och våra liv rasade ihop fick jag ett telefonsamtal från en bekant som förlorat ett barn till samma sjukdom. Hon sa: "Jag vet hur du känner nu, men det här är den värsta dagen." Det gjorde ingenting bättre, men jag kunde tänka att allt inte kommer att falla ihop.

Alla bloggtexter kommer inte att handla om Oliver och sorgen efter honom. Sandra Holmgård kommer också att skriva om prematurtiden och om graviditeten med Vide.

– Det kommer nog lite lättsammare saker också. Det har varit ganska tunga saker i mina första inlägg.

»Vi vågade inte tro att det kan gå bra.«

Under Sandras graviditet med Vide kände hon och hennes man en viss oro även om de fått veta med 96 procents säkerhet att Vide inte bär på sjukdomen INCL. Graviditeten var problematisk, och Vide föddes i förtid den 25 maj. Då vägde han 1380 gram.

– Egentligen mårde han väldigt bra enligt omständigheterna, men vi var så inställda på att det skulle gå dåligt, för vi har ju varit med om en del. Vi vågade inte riktigt tro att det kan gå bra, fast vårdpersonalen sa att han växer som han ska.

Nu har Vide blivit fyra månader och väger fem kilo.

KORSHOLM Allhelgona

Ljuständning, harpa och allsång

Välkomna att delta virtuell i den direktsända parentationsgudstjänsten från Korsholms kyrka den **31.10 kl. 11**.

Det blir ljuständning för alla våra nära och kära som inte längre finns med oss. Vi får lyssna till harpmusik av harpisten **Marjam Junolainen**, som medverkar tillsammans med kantor **Susanne Westerlund**. Organist är **Ann-Christine Nordqvist-Källström**. Gudstjänsten leds av tf kyrkoherde **Rune Lindblom**.

Samma kväll klockan 19 sänds andra delen av allsångsprogrammet psalmÅsång. Tema för kvällen är "tröst", som vi förmedlar genom ord och ton. Medverkande är församlingens körer Germivox, Adelcrantz vokalensemble, Korall-Kören och Kör för alla. Musikalisk ledning av Susanne Westerlund och Ann-Christine Nordqvist-Källström. Andakten hålls av **Rut Vesterlund**.

Facebook: Korsholms svenska församling-ny sida, Youtube: Korsholms svenska församling, hemsida: www.korsholmssvenskaforsamling.fi

KVEVLAX Ljuständning

Allhelgonadagens gudstjänst

På grund av den rådande Coronasituationen och dess restriktioner så kommer gudstjänsten med ljuständning att hållas så att man som anhängare kan följa den på Kvevlax församlings Facebook- och YouTube-sida: **Lördag 31.10.2020 kl.10.00**.

SOLF Minnesgudstjänst

Ljusen tänds och vi minns dem som gått bort

Alla helgons dag är både helgonens dag och de avlidnas minnesdag. Solfs församling har som tradition att bjuda in till en gudstjänst där vi läser upp namnen på dem som gått bort under året och tänder ljus för dem.

Också i år kommer vi att tända ljus och minnas de döda, men i år får de anhöriga tyvärr ta del enbart på distans. Vi filmar gudstjänsten så att ni kan delta antingen via Solf lokal tv eller via församlingens Facebook-sida. **Mats Björklund** predikar, **Jimi Järvinen** är kantor och **Kristina Örn** samt **Annika Lumme** tänder ljusen. Varmt välkomna med i vår virtuella minnesgudstjänst.

– Det känns lite som att ju mindre jag jobbar, desto mer räddar jag världen, säger Maria Österåker. FOTO: ANNA SAND

Omtanken om dem som fanns

Maria Österåker skriver för att leka med idéer och tankar. En tanke hon lekte med var den om begravningar – varför såg de alla så likadana ut?

TEXT: EMELIE WIKBLAD

KORSHOLM Maria Österåker är ekonomie doktor som blev självhushållande författare. För ungefär tio år sedan arbetade hon som företagsutvecklare och blev själv inspirerad att starta eget. Nu föreläser hon, skriver böcker och jobbar med lite olika projekt.

– Idag jobbar jag ganska lite, och jag jobbar med sånt jag tycker är roligt.

När familjen Österåker började satsa på självhushållning var målet just att kunna jobba mindre. Det ville de ta reda på: hur lite pengar klarar man sig med? Idag har miljöperspektivet blivit viktigare. Att inte köpa så mycket utan fixa en del själv känns mer hållbart.

– Det känns lite som att ju mindre jag jobbar, desto mer räddar jag världen. Jag konsumerar mindre, jag är mindre stressad och jag kör mindre bil.

Det handlar också om ens egen hållbarhet.

– Hur lever man ett liv där man orkar hålla ihop både fysiskt och psykiskt? Där är att jobba mindre och leva lugnare jätteviktigt för mig.

Skrev om döden

– Att skriva böcker är inget jag känner att jag måste få göra. Det jag tycker om är egentligen att leka med idéer och få nya tankar.

Maria Österåkers författarskap omfattar väldigt olika ämnen. Temat för en av hennes böcker – *Ingen är den andres lik* – är begravningar.

Hon satt och pratade med en god vän, vars mamma nyligen dött. Det fick henne att fundera på hur vi människor idag gärna betonar personlighet och individualitet. Men sedan, när människan dör, är ramarna – vad man får, inte får och bru-

nästan som från en katalog.

För boken gav hon till exempel en keramiker i uppgift att formge urnor. Varför inte ha en poet att skriva en dikt, snickra en egen kista, rita en egen annons?

– Varför ser alla begravningsannonser ut på samma sätt egentligen?

Hon samlade också människors berättelser om begravingar. Ett par av dem gjorde stort intryck på henne.

Dels var det berättelsen om barnen som fick rita och skriva hälsningar på sin pappas kista.

– När man hör det låter det egentligen så självklart. Varför ska man inte göra så?

Vid en annan begraving slängde den avlidnes barnbarn som en sista gåva ner en kvällstidning och en snusdosa i graven.

– När jag hörde det fick jag en lite olustig känsla. Jag visste inte hur jag skulle reagera.

Vid närmare eftertanke kändes det bara fint: att välja någonting som var starkt förknippat med deras morfar, det han behövde få med sig på sin resa.

»Vi är väldigt duktiga på att tänka att vi lever i evighet.«

– Det är så intressant hur vi tolkar att det kanske är finare och mer kärleksfullt att slänga ner en anonym ros. Egentligen kan man ju se att ju mer vi vågar göra annorlunda, desto mer är det en kärlekshandling och en omtanke om den som fanns.

”Vi har en deal”

Idag pratar vi kanske mer frimodigt om saker man inte pratade om tidigare. Samtidigt är vi mer distanserade från döden: det är färre som sett en död eller döende människa.

– Vi är väldigt duktiga på att tänka att vi lever i evighet.

Maria Österåker tänker att vi kunde passa på att prata lite mer om döden i stunder när allt är bra och ingen ska dö.

– Jag har faktiskt börjat ställa mina föräldrar och min morfar frågor som: Vill du bli kremerad eller kistbegraven? För när jag började tänka efter så visste jag inte det ens om min man, vad han ville. Och jag kan tänka att det är en stor sak sen när någon dör, man vill inte gå emot deras vilja.

Till hennes allhelgonahelg hör att åka till begravningsplatsen när det blivit mörkt, och tända ljus på släktingarnas gravar. Hon berättar att när hennes farmor och farfar ännu levde förvarnade hon dem om att hon inte skulle besöka graven så ofta. ”Bli inte ledsna om ni märker det, jag tänker nog på er i alla fall”, sa hon.

– De sa: ”Nej, nej, vad skulle du behöva dit och göra.” Det känns bra, vi har en sån deal. Så jag åker väldigt sällan till graven, men på allhelgona åker jag.

Maria Österåker

Bor på landet i Veikars, Korsholm och praktiserar självhushållning.

Till familjen hör man, tre barn och en hund.

Ekonomie doktor, jobbar idag som författare och föreläsare.

kar göra – ganska strikta. De påverkade även henne, som annars är ganska obrydd om vad andra tycker.

– När det kommer till begravingar och när man ska till kyrkan, då blir jag nästan liten på nytt. Jag ringer mamma och frågar: Kan man ha det här på sig?

Hon tyckte kontrasten var spännande.

– När vi betonar att man ska vara sitt eget jag, då borde det ju få synas i allt: både i livet och döden.

När någon dör är tiden ofta knapp, det är en mängd beslut som måste fattas och anhöriga kanske inte har orken att fundera på alla alternativ.

– Det blir kanske för enkelhetens skull att man går till en begravningsbyrå, och väljer

KOLUMNEN

MATS EDMAN

Att leva på övertid

I ARBETSLIVET ÄR övertiden reglerad i de flesta branscher. Ibland går det att kvittera den mot ledighet eller att få ersättning upp till en viss nivå. I livet får vi ett visst antal år som en gåva. Den förväntade livslängden ökar år för år, men är ändå begränsad. Många av oss har emellertid upplevt att vi lever på övertid. Det kan vara fråga om en sjukdom man har gått igenom och blivit frisk ifrån. Eller så hålls den under kontroll. Läget är stabilt med andra ord. Det kan också handla om en olycka där sekunder eller millimeter betyder skillnaden mellan liv och död. Efter att man gått igenom något sådant är man tacksam över varje dag man får som en gåva. För livet är ingen självklarhet. Det blir vi minsann påmind om gång efter gång.

»Sorgen synliggörs, vilket är bättre än att den förtigs och kroppen lider.«

VI NÄRMAR OSS Alla helgons dag och den får oss att inse att övertiden en dag är förbrukad. Vi samlas i kyrkor och kapell för att minnas nära och kära som gått bort under det senaste året. För många är dagen tung och smärtsam, fylld av minnen. Och ändå – mitt i smärtan går man framåt. Sorgen synliggörs och konkretiseras, vilket är bättre än att den förtigs och att kroppen lider. Alla helgons dag erbjuds oss som en livsbejakande dag när vi på nytt får vidkännas de inre känslor som ändå finns.

VÅRT SAMHÄLLE ÄR i desperat behov av goda förebilder. Det här gäller inom idrotten där många matcher minsann har avgjorts på övertid. En bråkdels sekund kan förändra resultatet. Där behövs såväl goda vinnare som förlorare. Men framför allt inom kyrkan behöver vi en dag då vi lyfter fram helgonen. Det handlar då om människor som mitt i sin inre svaghet och bräcklighet har fått genomlysas av Guds kärlek och bli till välsignelse för många. Inom vår kyrka helgonförklarar ingen. Vi tillber inte helgonen, men vi behöver deras föredöme i tro och utgivande kärlek. Oberoende av om vi lever på övertid eller inte!

Från en annan del av stiftet. Mats Edman är kaplan i Nykarleby församling.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Gudstjänsterna strömmas och sänds på församlingens Facebook-sida samt Youtube-kanal, bara medverkande är på plats i kyrkan!

Gudstjänst på Alla helgons dag: lö 31.10 kl 11. Rune Lindblom, predikant, Ann-Christine Nordqvist-Källström organist, Susanne Westerlund kantor och solosång, samt Mariam Junolainen på harpa. Parentation samt ljusständning för alla som avlidit under det gångna året.

psalmÅsång: lö 31.10 kl 19 sänds via Facebook och Youtube. Medverkande: **Ungdomskören** Germivox, Adelcrantz Vokalensemble, Susanne Westerlund, Ann-Christine Nordqvist Källström. Andakt med Ruth Vesterlund. Bild och ljud: Tommy Rannanpää.

Gudstjänst: sö 1.11 kl 11.

psalmÅsång: to 5.11 kl 18.30. Sänds via Facebook och Youtube. Medverkande: Germivox, Adelcrantz vokalensemble, Korallkören, Kör för alla, Susanne Westerlund, Ann-Christine Nordqvist-Källström och Ruth Vesterlund. Tommy Rannanpää sköter bild och ljud.

Gudstjänst: sö 8.11 kl 11. Rune Lindblom och Susanne Westerlund.

KVEVLAX

Allahelgonagudstjänst: lö 31.10 kl.10. Ljusständning för de som avlidit under året. Fredrik Kass, Rodney Andrén, Yngve Lithén, saxofon. Följ gudstjänsten på församlingens Facebooksida.

Kvällsgudstjänst: sö 1.11 kl.18. Fredrik Kass, Rodney Andrén, barytonhorn, Yngve Svarvar, piano. Strömmas på församlingens Facebooksida.

Mathjälpen: ti 3.11 kl. 10 i drängstugan. Utdelning av matkassar. (Om du inte kommit tidigare – ring diakonissan före så vi vet antal, tel.nr. 044 – 0462312).

Gudstjänst: sö 8.11 kl.10, Fredrik Kass, Yngve Lithén. Om restriktionerna lättar är alla välkomna till kyrkan. Oavsett situation så strömmas gudstjänsten på församlingens Facebooksida.

Mathjälpen: ti 10.11 kl. 10 i drängstugan. Utdelning av matkassar. (Om du inte kommit tidigare – ring diakonissan före så vi vet antal, tel.nr. 044 – 0462312).

Om Corona-situationen tillåter kommer dessa grupper att hållas. Följ med i evenemangskalendern på vår hemsida kvevlaxförsamling.fi

Föräldrabarngrupp: on 4.11 kl.9.30 i Stallet.

Barnkören övar: to 5.11 kl.18 i församlingshemmet.

Kyrkokören övar: to 5.11 kl.19 i församlingshemmet.

Föräldrabarngrupp: on 11.11 kl.9.30 i Stallet.

Barnkören övar: to 12.11 kl.18 i församlingshemmet.

Kyrkokören övar: to 12.11 kl.19 i församlingshemmet.

REPLIT

Lö 31.10 kl. 10: Emilia Kontunen och Michael Wargh.

Sö 1.11 kl. 18: Emilia Kontunen och Michael Wargh.

Sö 8.11 kl. 10: Gudstjänst.

Gudstjänsterna strömmas på facebook.com/replotförsamling. Endast de medverkande är på plats i Replot kyrka.

SOLF

Gudstjänsterna förrättas enbart med medverkande på plats i kyrkan, men sänds på församlingens Facebook-sida!

Gudstjänst med parentation på Alla helgons dag: lö 31.10 kl 18. Vi tänder ljus och läser upp namnet på alla dem som blivit begravda i Solf under det år som gått. Mats Björklund, Jimi Järvinen, Kristina Örn och Annika Lumme medverkar. Gudstjänsten filmas och sänds på såväl Solf lokal tv som församlingens Facebook-sida!

Gudstjänst: sö 1.11 kl 10. Mats Björklund och Jimi Järvinen.

Motion för mission: on 3.11 kl 9. Samling vid församlingshemmet. Kort andakt, promenad och trevlig samvaro! Kom ihåg att ta med en valfri slant till missionen.

Gudstjänst: sö 8.11 kl 10. Emilia Kontunen och Jimi Järvinen.

OBS! Tyvärr måste vi meddela att orgelkonserterna med Jimi Järvinen som skulle ha ägt rum 1.11 är framflyttad.

BERGÖ

Lö 31.10 kl. 16: Filmad ljusständning via Lokal-TV. Vi tänder ljus för de som avlidit sedan senaste allhelgona. Tornberg, Isaksson, Englund, Brunell, Norrgård.

Lö 31.10 kl. 17-19: Alla helgons dag, kyrkan är öppen för stillhet och bön.

Högmässa sö 1.11 kl. 14: Kyrkan är öppen för högmässodeltagare, men man kan också följa mässan via webbradio (se Bergö församlings hemsida).

Gudstjänst sö 8.11 kl. 14: Kyrkan är öppen för gudstjänstdeltagare, men man kan också följa mässan via webbradio (se Bergö församlings hemsida).

Vi håller paus med gruppverksamheten tills vidare.

MALAX

Lö 31.10 kl. 19: Alla helgons dag. Vår Tvåspråkiga Minnesgudstjänst är bandad och sänds i Malax-TV. Kaplan Kristian Norrback är pred/lit och Katri Lax kantor. Emma Backman medverkar med solosånger. Övriga medverkande är Frank Isaksson och Jenni Broo som läser texter, samt kören bestående av de anställda Frank, Jenni, Tomi, Kent, Annette, Peter och Lena. Kyrkan är öppen kl. 17-19 för de som vill komma och sitta en stund i bön och stillhet.

Sö 1.11 kl. 10: Reformationsdagen.

Högmässa i kyrkan. Kyrktaxi.

Sö 1.11 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.

Må 2.11 kl. 10: Karacafé i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

Ti 3.11 kl. 18: Bibel- och bönegrupp i FH.

Sö 8.11 kl. 11: Fars dag. Familjemässa i kyrkan.

Må 9.11 kl. 18: Ekumenisk bön i KH.

Ti 10.11 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i KH.

PETALAX

Lö 31.10 kl. 17-19: Alla helgons dag, kyrkan är öppen för stillhet och bön.

Lö 31.10 kl. 19: Filmad ljusständning via Lokal-TV. Vi tänder ljus för de som avlidit sedan senaste allhelgona. Tornberg, Isaksson, Brunell, Norrgård. Lotta Tornberg medverkar.

Högmässa sö 1.11 kl. 12: Kyrktaxi.

Gudstjänst sö 8.11 kl. 12.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer varannan vecka. Ansvarig redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, 040 831 3599

Sorgens gemenskap

De första gångerna Helena Häggblom åkte hem från församlingens sorgegrupp rann tårarna hela vägen hem. I sorgegruppen delar man sorg och förtvivlan, men också glädje och hopp.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NYKARLEBY Helena Häggblom från Munsala miste sin man i februari 2019, efter 45 års äktenskap. Hon samlade mod och åkte ensam till församlingens sorgegrupp, trots att hon inte kände någon där.

– Det är jag tacksam för. Efter de första gruppträffarna rann tårarna hela vägen hem. Att bearbeta sorgen tillsammans med andra löste upp något i mig. Sorgen såg olika ut för oss alla, men ändå hade vi något gemensamt, säger hon.

Varje träff hade olika teman, och alla teman gav henne något, berättar Helena Häggblom.

– Vi kom varandra nära i gruppen. Det hände ofta att vi stod kvar och pratade länge utanför när träffen var slut.

Hon tyckte gruppen kändes trygg.

– Till en början var vi ju främmande för varandra, till slut blev vi vänner. Jag är inte väldigt öppen som person, men det kändes bra att dela med sig i gruppen.

De som kommer är experter

Diakoniarbetaren **Monica Borgmästars** i Nykarleby församling berättar att ledordet för sorgegruppen har varit att det inte finns någon mall för hur det ska vara – alla får komma precis med den sorg de har, sådana de är.

– Det vanliga är att de som kommer är änkor eller änklingar, men det kommer också sådana som sörjer någon annan nära.

Det som sägs i gruppen stannar där, och man får berätta det man är bekväm med.

– Vissa vill dela mer, andra vill dela mindre, och någon kanske inte vill dela någonting alls.

Monica Borgmästars och Helena Häggblom har diskuterat sorg i församlingens grupp.
FOTO: ANNE HOLM-HAAVISTO

Monica Borgmästars påpekar att våra relationer kan se väldigt olika ut – en del har kanske levt i väldigt harmoniska äktenskap, medan andras inte varit lika harmoniska – ändå är alla lika välkomna till gruppen med sin individuella sorg.

– Det är de som kommer till gruppen som är experter på sorg, ingen annan kan säga hur det känns. Jag är jätterädd för att pladdra eller komma med förnumstiga råd!

»Vi kom varandra nära i gruppen.«

Bärs av ett hopp

Med risk för att vara förnumstig brukar hon ändå komma med några råd, eller snarare frågor.

– Jag brukar fråga: Äter du ordentligt? Rör du på dig? Sover du?

En annan sak hon brukar säga är att alkoholen är en lömsk vän.

– Den är en effektiv ångestdämpare, men i längden ställer den till med otroligt mycket elände.

Hon säger att gruppgemenskapen inte kan forceras fram, men ofta känner hon även värme som är svår att klä i ord.

– Sorgen kan vara bottenlös och förtvivlan stor, men ändå kan man känna av ett stort "trots allt". Man ser många leenden och märker att det finns samhörighet och hopp.

En annan byggsten är att gruppen bärs av ett kristet hopp.

– Ingen frågar efter någons tro och vi predikar inte, men vi vill visa på det hoppet.

På grund av coronasituationen skjuts gruppstarten fram. Nästa Sorgegrupp planeras köra igång i januari 2021. Följ med församlingsannonseringen för mer info!

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 30.10 kl. 19.00: Live-streaming av In da House (Ungdomschill).

LÖ 31.10 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Björk, Borgmästars, Wester. Sänds via församlingens Youtubekanal och webbradion. Länkar finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

SÖ 1.11 kl. 12.00: Gudstjänst med små och stora i Jakobstads kyrka, Turpeinen, öppen dagklubb. Sänds via församlingens Youtubekanal och webbradion. Länkar finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

SÖ 8.11 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Jakob Edman, Krokfors, Wester, Borgmästars. Valsignelse av nya medarbetare. Widjeskogs gudstjänstgrupp. Sänds via församlingens Youtubekanal och webbradion. Länkar finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

Följ med på vår webbsida:

www.jakobstadssvenskaforsamling.fi angående övrig information om verksamheten.

KRONOBY

Strömmad gudstjänst: Alla helgons dag 31.10 kl 10.00 i Kronoby kyrka, Wallis, Ellfolk-Lasén, Norrpåras läslag. (Inga gudstjänstdeltagare, ingen parentation)

Gudstjänst med parentation: Sö 1.11 kl 10.00 i Kronoby kyrka, Wallis, Ellfolk-Lasén, Norrby läslag (Ingen deltagarbegränsning, strömmas)

Besök av SLEFs ledningsgrupp: Albert Häggblom. Servering.

Musiklekis för barn under skolåldern (med en vuxen): Fr 6.11 kl 9.30 i Kronoby fh.

Gudstjänst: Sö 8.11 kl 10.00 i Kronoby kyrka, Kavilo, Ellfolk-Lasén, Torgare-Spikas-Harabacka läslag.

Terjärv

Gudstjänst med parentation: Sö 1.11 kl 10.00 i Terjärvs kyrka, Saitajoki, Borgmästars, Kyrkokören.

Andakt och Gemenskap: Sö 1.11 kl 19.00 i Kortjärvi.

Finska bibel- och diskussionsgruppen: On 4.11 kl

14.00 i Småbönders skola.

Gudstjänst: Sö 8.11 kl 10.00 i Terjärvs kyrka, Tomas Klemets, Borgmästars.

Nedervetil

Gudstjänst med parentation: Sö 1.11 kl 10.00 i Nedervetils kyrka, Kavilo, Smedjebacka.

Gudstjänst: Sö 8.11 kl 13.00 i Nedervetils kyrka, Kavilo, Borgmästars.

Gemenskapskväll: Sö 8.11 kl 18.00 i Nedervetils kyrka. Medverkande biskop Johan Candelin, KU:s blåsorkester med Ingmar Byskata, Harry Kronqvist.

LARSMO

Lö 31.10 kl. 10 Allhelgonadagens gudstjänst via

Larsmo När-TV och deras YouTube: Boris Salo, Forsman, sång Mathias Svenfelt. Parentation med Ljuständning.

Sö 1.11 kl. 10 Gudstjänst: Lassila, Forsman, sång Lars-Victor Öst. Kyrkvård: Finnäs, Västerby. Strömmas via församlingens YouTube kanal Larsmo församling live.

Fre 6.11 kl. 21-23 Ungdomssamling: i församlingshemmet. Lennart Ahlvik medverkar. Tema: Den Gud som dör och uppstår.

Sö 8.11 kl. 10 Gudstjänst: Boris Salo, Wiklund. Kyrkvård: Gädda, Gäddnäs. Strömmas via församlingens YouTube kanal Larsmo församling live.

Ti 10.11 kl. 18 Språkcafé: vid huvudbiblioteket i Holm. Eget program för barnen. Arr: Larsmo kommunbibliotek, FRK i Larsmo och Larsmo församling.

Observera: förändringar i församlingens verksamhet kan ske pga. coronaläget. Aktuell information finns på församlingens hemsida.

NYKARLEBY

Gudstjänster och samlingar

Fr 30.10 kl 18 Levande blåsmusik o samtalsstöd: begravningsplatserna i Jeppo, Nkby o Munsala, präster närvarar.

Parentationsgudstjänsterna: är framskjutna till domsöndagen 22.11.

Lö 31.10 kl 10 Andakt på alla helgons dag: bildströmmas fr S:ta Birgitta kyrka, Östman, Smeds, Ringwall.

PEDERSÖRE

Ljuständning

Alla helgons helg i Pedersöre

Under veckoslutet kan man se bandade ljuständningar med uppläsning av namn och ett ljus för dem som gravsatts i församlingen efter Alla helgons helg i fjol. Andakterna bandas från alla tre kyrkor. Mera info på församlingens webbsida.

Vid Pedersöre kyrkogård är kyrkan öppen för samtal och ljuständning både fredag 30.10 och lördag 31.10 kl 17-19.

Lördagens gudstjänst från Esse kyrka radieras för Yle Vega. Gudstjänsterna från Pedersöre kyrka strömmas via youtube, båda dagarna kl 10.

Sö 1.11 kl 10 Gudstjänst: reformationsdagen, bildströmmas fr S:ta Birgitta kyrka, Smeds, Östman, Ringwall.

Sö 8.11 kl 10 Gudstjänst: bildströmmas fr S:ta Birgitta kyrka, Anderssén-Löf, Edman, Lönnqvist.

Vi återupptar fysiskt gudstjänstfirande när restriktionerna tillåter. Följ med läget på församlingens webbplats och FB-sidan!

Grupper och missionsmöten

Må 2.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, Bo-Erik Ek

Ti 3.11 kl 14.30-17 Skriftskola 2: Nkby fh

Må 9.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, Ove Lillas

Ti 10.11 kl 13 Missionsträffen: Nkby fh

JAKOBSTAD Parentation

Delta via videolänk!

Årets parentation med ljuständning, textläsning och musik sänds från Jakobstads kyrka via länk på församlingens webbsida www.jakobstadssvenskaforsamling.fi. Man kan ta del av parentationen under hela allhelgonahelgen via länken.

Ett enskilt ljus tänds och den avlidnes namn läses för var och en av våra församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste Alla helgons dag (oberoende av var jordfästningen har ägt rum). Ett gemensamt ljus tänds även för dem som avlidit och begravts på annan ort och för annan sorg.

NYKARLEBY Strömning

Strömmade gudstjänster och andakter

Församlingen bildströmmar nu gudstjänster och andakter i coronatid, då vi inte kan samlas fysiskt. Vi samarbetar med Lasses ljudtjänst och Ny-TV. Material spelas även in på förhand.

Du kan ta del av innehållet i ljud och bild på Ny-TV:s kanalplats 31 på den annonserade tiden samt när som helst efteråt på vår Youtube-kanal Nykarleby församling.

Mer info hittas på församlingens webbplats. Välkommen att delta på distans!

On 11.11 kl 13 Nattvardsandakt: Jepoträffis (f.d. pensionärsmatsalen).

To 12.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Britt-Mari o Gun-Helen Andtfolk.

Mötena hålls om coronaläget och restriktionerna tillåter. Vi uppdaterar annonseringen kontinuerligt. Följ med på församlingens webbplats och FB-sidan!
www.nykarlebyforsamling.fi

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Fr 30.10 kl 17-19 Kyrkan öppen för stillhet, samtal och

ljusständning: Pedersöre Kyrka

Lö 31.10 kl 10 Gudstjänst: Purmo kyrka, Portin, Sandstedt-Granvik

- kl 10 Gudstjänst (radiering): Esse kyrka, Granlund, Heikkilä, Pandey, församlingskören

- kl 10 Gudstjänst, strömmas också via Youtube: Pedersöre kyrka, Häggblom, Österbacka, Dan Lönnqvist

- kl 17-19 Kyrkan öppen för stillhet, samtal och ljusständning: Pedersöre kyrka

- kl 19 Sammankomst: Flynängens bönehus, Kristian Gäddnäs

Sö 1.11 kl 10 Gudstjänst, strömmas också via Youtube: Pedersöre kyrka, Erikson, Pandey, Kyrkokören

- kl 10 Gudstjänst: Purmo kyrka, Häggblom, Östman

- kl 14 Gudstjänst: Esse kyrka, Granlund, Pandey

- kl 15 Sammankomst: Flynängens bönehus, Fredrik Snellman

Må 2.11 kl 13 Symöte: Kållby Bönehus

- kl 18 Bibelsits: Ytteresse bönehus

- kl 19.30 Salamu: Purmo kyrkhem. Kaffe och te kokas, ta med eget dopp

Ti 3.11 kl 19 SLEF:s ledningsgrupp besöker Pedersöre: Albert Häggblom m.fl., Purmo kyrka

On 4.11 kl 18 Klubb 12+ (för åk 5-7): Purmo prästgård, Lassila

- kl 19.30 Bibel och bön: Forsby bykyrka

Fr 6.11 kl 18 K12: Fyren, Esse förs.hem, Öhland

Sö 8.11 kl 10 Högmässa, strömmas också via Youtube: Pedersöre kyrka, Österbacka, Pandey

- kl 10 Gudstjänst: Purmo kyrka, Portin, Heikkilä

- kl 15 Sammankomst: Flynängens bönehus, Torvald Hjulfors

- kl 18 Högmässa: Esse kyrka, Häggblom, Heikkilä

Må 9.11 kl 13 Symöte: Forsby bykyrka

- kl 13.30 Symöte: Sundby byahem

- kl 13.30 Café: Purmo kyrkhem

- kl 14 Missionssymöte: Essehemmet

Ti 10.11 kl 13.30 Symöte: Åvist bykyrka

On 11.11 kl 18 Ungdomssamling: Purmo prästgård

KOLUMNEN

MATS EDMAN

Att leva på övertid

I ARBETSLIVET är övertiden reglerad i de flesta branscher. Ibland går det att kvittera den mot ledighet eller att få ersättning upp till en viss nivå. I livet får vi ett visst antal år som en gåva. Den förväntade livslängden ökar år för år, men är ändå begränsad. Många av oss har emellertid upplevt att vi lever på övertid. Det kan vara fråga om en sjukdom man har gått igenom och blivit frisk ifrån. Eller så hålls den under kontroll. Läget är stabilt med andra ord. Det kan också handla om en olycka där sekunder eller millimeter betyder skillnaden mellan liv och död. Efter att man gått igenom något sådant är man tacksam över varje dag man får som en gåva. För livet är ingen självklarhet. Det blir vi minsann påmind om gång efter gång.

»Sorgen synliggörs, vilket är bättre än att den förtigs och kroppen lider.«

VINÄRMAR oss Alla helgons dag och den får oss att inse att övertiden en dag är förbrukad. Vi samlas i kyrkor och kapell för att minnas nära och kära som gått bort under det senaste året. För många är dagen tung och smärtsam, fylld av minnen. Och ändå – mitt i smärtan går man framåt. Sorgen synliggörs och konkretiseras, vilket är bättre än att den förtigs och att kroppen lider. Alla helgons dag erbjuds oss som en livsbejakande dag när vi på nytt får vidkännas de inre känslor som ändå finns.

VÅRT SAMHÄLLE är i desperat behov av goda förebilder. Det här gäller inom idrotten där många matcher minsann har avgjorts på övertid. En bråkdel sekund kan förändra resultatet. Där behövs såväl goda vinnare som förlorare. Men framför allt inom kyrkan behöver vi en dag då vi lyfter fram helgonen. Det handlar då om människor som mitt i sin inre svaghet och bräcklighet har fått genomlysas av Guds kärlek och bli till välsignelse för många. Inom vår kyrka helgonförklaras ingen. Vi tillber inte helgonen, men vi behöver deras föredöme i tro och utgivande kärlek. Oberoende av om vi lever på övertid eller inte!

Mats Edman är kaplan i Nykarleby församling.

Du har väl inte missat ...

att du hittar det lokala materialet från alla regioner i Svenskfinland på vår webb?

www.kyrkpressen.fi/lokalt

Gymnasieeleven Fanny Nylund från centrum och yrkesinstitutstuderande Andreas Fors från Jeppo är två av medlemmarna i den nystartade styrgruppen för ungdomsverksamheten i Nykarleby församling, här sammanträdde i mötesrummet Mariasalen i församlingshemmet.

”Våga tacka ja till att vara med”

Vad behöver unga idag, och hur ska församlingen nå dem? I Nykarleby församlings styrgrupp för ungdomsarbetet får unga själva vara med och påverka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **HENRIK ÖSTMAN**

NYKARLEBY 18-åriga **Fanny Nylund** sitter med i Nykarleby församlings styrgrupp för unga, unga vuxna och för konfirmandarbete, en påverkansgrupp där unga från olika församlingdelar ska ha möjlighet att påverka församlingens verksamhet.

– Vi brukar få föredragningslistan några dagar före mötena, då hinner man tänka efter om det finns något viktigt man vill ta upp, säger hon.

Hon nämner ett exempel: församlingen hade tänkt ordna ett ungdomsläger som inte blev av på grund av coronaepidemin, och hon undrade om man i något skede kunde ord-

na ett läger tillsammans med till exempel församlingen i Jakobstad, eftersom det är roligt att ibland få en chans att träffa ungdomar man inte känner sedan tidigare.

Känner du att du blir hörd?

– Jo. Vi är tre ungdomar som sitter med i gruppen, och två ungdomsledare. De lyssnar på oss, och man kan alltid tala med dem, ändra på något eller lägga till.

Själv ville hon vara med på grund av gemenskapen.

– Det känns bra att sitta och tala med andra ungdomar i samma ålder,

sådana som tänker och tycker lite på samma sätt som man själv.

Hon vill uppmuntra andra unga som blir tillfrågade att våga tacka ja till att sitta med i en styrgrupp.

– Man behöver inte känna att man måste ha en massa åsikter för att få komma med. Man märker nog sen på mötet om man har åsikter!

En chans att ändra på saker

Andreas Fors från Jeppo är en annan 18-åring som sitter med i styrgruppen.

Vad fick dig att gå med?

– En kompis var med så jag tänkte att kanske jag också kunde komma med och få chansen att ändra på saker och ting och ha åsikter.

Han känner att det helt klart finns en chans att göra sig hörd och att han har erfarenhet av att ha stått upp för någon sak och sett att den tagits vidare.

Ungdomsarbetsledare **Johanna Häggblom** fungerar som styrgruppens sekreterare. Hon säger att det är viktigt att församlingen får input från ungdomarna – annars finns det risk för att man ordnar program som

ingen vill ha.

– Vi har bara hunnit ha två möten med den nya styrgruppen och den söker fortfarande sin form. Vi prövar oss fram.

Hur prata tro med unga?

Under de första mötena har de främst satsat på att presentera församlingens verksamhet för de unga och bett dem komma med feedback.

– Men nu har vi tänkt att vi kanske borde diskutera vad ungdomar behöver idag mera, hur vi ska nå ut till dem, hur vi ska få dem som är intresserade av vår verksamhet att delta i den och hur vi ska prata om kristen tro på ett relevant sätt. Det skulle också vara viktigt att höra hur ungdomarna vill att församlingen ska finnas till för dem när coronapandemin begränsar de fysiska samlingarna.

Hon säger att gruppen fortfarande söker rätt form för att skapa levande diskussioner där de unga är med på samma villkor som de äldre.

– Men vi är jätteglada för alla som sitter med och känner för församlingen. Det är ju vi tillsammans som ska föra ut det kristna budskapet.

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Se ljusen

Det är något tröstande med havet av ljuslågor som breder ut sig över den mörka marken. Varje liten låga vittnar om en människa som fanns hos oss, och människorna som bär henne i sina tankar.

I församlingarnas annonsering hittar du tid och plats för allhelgonadagens program – och mycket mera.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Vi träffas tryggt: Vi följer THL:s rekommendationer om att använda ansiktsmasker. Ta med egen ansiktsmask när du kommer till gudstjänster och samlingar. Kom ihåg handhygien och säkerhetsavstånd. Stanna hemma om du är sjuk.

Täällä rakastan minä – Här bor kärleken: Esbo församlingars gemensamma kampanj 2–8.11 förmedlar kyrkans budskap om Guds kärlek som når oss i vår vardag. Kampanjen består av digitala bilder i köpcentren, i metron, på järnvägsstationer och busshållplatser i hela Esbo.

Musik för oroliga själar. Fre 30.10. Esbo domkyrka kl. 19: Konserten bjuder på ett meditativt program med tvärkonstnärliga inslag. Vi vill skapa en stund för vila, meditation och lugn inför allhelgonahelgen. Medverkande är Åsa Dalkarl-Gustavsson, flöjt och diktläsning, Jacintha Damström, sång och fysisk teater, samt Johan von Schantz, piano. Andakt av Heidi Jäntti, Nina Kronlund spelar orgel. Fritt inträde. Kollekt för Kyrkans Utlandshjälp. Arr. i samarb. m. Espoon tuomiokirkkosrk. med understöd av Esbo kyrkliga samfällighet och Svenska Kulturfonden.

Högmässor:

Lö 31.10. Alla helgons dag. Esbo domkyrka kl. 12.15: Namnen på de församlingsmedlemmar som avlidit och jordfästs sedan senaste alla helgons dag läses upp och ljus tänds. Antalet deltagare är begränsat till 150. Allhelgonacafé i församlingsgården, Kyrkstranden 2 (OBS platsen!) kl. 11–18. Esbo sv. förs. präster och diakoner är närvarande för samtal kl. 13–18.

Sö 1.11. Esbo domkyrka kl. 12.15.

Sö 8.11. Karabacka kapell kl. 10.

Esbo domkyrka kl. 12.15: Konfirmation, påskgruppen. Antalet gäster är begränsat, de som inte har en egen konfirmand hänvisas till mässan i Karabacka.

Den tomma famnens andakt. Sö 1.11.

Esbo domkyrka kl. 18: Tvåspråkig andakt för dig som känner sorg och saknad efter ett barn som du har mist eller som du aldrig fått i din famn. Kvällen fortsätter med en testund i förrättningskapellet vid domkyrkan med kantorerna Anna-Liisa Haunio och Eeva-Liisa Malmgren samt prästerna Heidi Jäntti och Pirkko Nurminen. Varmt välkommen!

Sorgegruppen. On 4.11 och 11.11. Sökö kapell kl. 18.30: Gruppen avslutas med en "Sjung sorgen"-kväll onsdag 18.11 kl. 18.30 med artisterna Carita Holmström & Martina Roos, psykoterapeuten Benita Söderström och prästen Heidi Jäntti i

Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbäcken 4. Ingen förhandsanmälan. Mer info: 040 531 1046, heidi.jantti@evl.fi

Familjeklubbar: Sång och lek i Sökö kapell varje tisdag, Esbo domkyrkas församlingsgård varje onsdag, Imse-Vimseklubben i Mattby kapell varje torsdag, Köklax kapell varje fredag, kl. 9.30–11.30. Andakt, sångstund, samvaro, diskussioner, pyssel. Möjlighet att äta medhavd lunch/mellanmål. Vi bjuder på kaffe, te och något smält ätbart. Kläder enligt väder, klubbarna kan också hållas utomhus. Klubbarna är gratis, ingen förhandsanmälan.

Skriftskolan 2021: sista anmälningdagen är 31.10, elektronisk anmälan på esboforsamlingar.fi/kom-med/skriftskola.

Samlingar för daglediga i alla åldrar: Olars kyrka, svenska sidan, ti 3.11, Träffdax i Köklax kapell ti 3.11, Söndrik kapell on 4.11, Karabacka kapell to 5.11, Köklax kapell ti 10.11. Alla samlingar hålls kl. 13–14.30.

Symamsellerna. Vita huset. Prästgårdsgr. 1, ti 10.11 kl. 16–18: Intresserad av en ny hobby? Vi träffas varannan tisdag. Vi stickar, syr och virkar för mission och internationell diakoni. Vi bjuder på kaffe/te, men ta med egen väskost. Det finns en plats ledig just för dig, välkommen!

Snart är det jul...
Diakonin samlar igen julklappar att dela ut till våra klienter. Om du vill vara med

kan du hämta ditt bidrag till vaktmästarren på Kyrkogatan 10, vardagar kl. 9–15, senast vecka 49. Vi samlar in kaffe, pepparkakor, tandborstar, tandkräm och duschtvål. Sakerna behöver inte packas in. Om du undrar över något eller har frågor kan du kontakta Taina Sandberg, 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi

Diakonin stöder och hjälper: Vi är inte så farliga – ta modigt kontakt: Ann-Christine Wiik, 050 597 3313, ann-christine.wiik@evl.fi, Taina Sandberg, 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, Nina Wallenius, 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi. Du kan också boka telefontid på webben: <https://asiointi.espoonseura-kunnat.fi/home>

Kundbetjäning t.o.m. 31.12 endast per telefon och elektroniskt:

Esbo svenska församlingskansli, 09 8050 3000, esbosvenskaforssamling@evl.fi, må–fre kl. 9–13. Esbo regioncentralregister, 09 050 2600, keskusrekisteri.espo@evl.fi, Esbo församlingars bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espo@evl.fi, Esbo förs. begravningstjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espo@evl.fi, må–ti kl. 9–15, on–to kl. 9–12, fre stängt.

Förändringar i verksamheten kan förekomma. Mer info: esboforsamlingar.fi och sociala medier.

GRANKULLA

Fr 30.10 kl. 18 & 20: La réveuse – musikkonsertens konserter i Grankulla kyrka. Kajsa Dahlbäck, sopran, Heidi Peltoniemi, viola da gamba, Eero Palviainen, luta och Aapo Häkkinen, cembalo/orgel. Biljetter 29/15€ lippu.fi. Konserterna har begränsat antal platser (100 personer/konsert).
Lö 31.10 kl. 12: Allhelgonadagens högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Graziakören medverkar. Vi läser upp namnen på de församlingsmedlemmar som avlidit under året och tänder ett ljus för var och en av dem. Kyrkkaffe i övre salen.
Sö 1.11 kl. 10: Tvåspråkig musikkonsert, Ulrik Sandell, Anna-Kaisa Tuomi, Heli Peitsalo. Rebecca Roozeman och Amanda Ernesaks, violin. Kaffe i övre salen.
Ti 3.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30– 10.30: Brödutdelning i kyrkans aula.
Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Träskulpturerna i Grankulla, Niko Nordström.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalsvårdsgrupp i Sebastos.
Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.
On 4.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre salen.
Kl. 17.15–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.
To 5.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén.
Kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet.
Kyrkosyfoöreningen säljer fina handstickade vantar och yllesockor, dessutom marmelader och sylter i Grankulla köpcentrum fre 6.11 kl. 15–19 och lö 7.11 kl. 10–14.
Fr 6.11 kl. 19: Ungdomskväll i Klubb 97, Marlen Talus.
Sö 8.11 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet.
Ti 10.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30– 10.30: Brödutdelning i kyrkans aula.
Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalsvårdsgrupp i Sebastos.
Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.
On 11.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre salen.
To 12.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönegrupp i övre brasrummet.

KYRKSLÄTT

Fre 30.10 kl. 12–16: Slöjdggruppen i Reguel Bengtströms smedja. Ledare Rune Lith tfn. 0500687023
Lö 31.10 kl. 16: Parentations mässa i Kyrksläatts kyrka, församlingens alla präster finns på plats. Musik av Anton Kukkonen, cello och Susann Joki, orgel
Sö 1.11 kl. 12: Mässa i Kyrksläatts kyrka
Ti 3.11 kl. 10–11: Diakonins vardagsrum varannan vecka i Masaby kyrka
Ti 3.11 kl. 16.30–19: Tvåspråkig familjestuga i Ellen.
Sö 8.11 kl. 12: Mässa i Kyrksläatts kyrka
Må 9.11 kl. 18: Sång och bön i Kyrksläatts kyrka
Ti 10.11 kl. 10–11: Diakonins vardagsrum varannan vecka i Veikkola församlingshem
Ti 10.11 kl. 16.30–19: Tvåspråkig familjestuga i Ellen.
Ons 11.11 kl. 18.00: Sångafon, i Kyrksläatts kyrka. Vi sjunger nya psalmer, medverkande Mikaelikören, Susann Saitajoki och Susann Joki.
Kyrkoherdeämbetet: betjänar under coronaepidemin via telefon eller epost må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. 040 350 8213. Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi.
Mera information: hittar du på hemsidan. www.kyrkslattsforsamlingar.fi

TAMMERFORS

Lör 31.10 kl. 18: Allhelgonadagens kvällsbön i Svenska Hemmet. Vi tänder ljus till minne av våra kära. Kim Rantala, Anna Arola, Eila–Sisko Helisma
Sön 1.11 kl. 11: Gudstjänst i SvH, Kim Rantala, Anna Arola
Tis 3.11 kl. 10–11.45: Mammor, pappor och barn. Anmälning och förfrågan till barnledare Piu Heinämäki tfn 040 804 8587.
Tis 3.11 kl. 12.30–15: Tisdagsklubben i SvH.
Ons 4.11 kl. 13: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, vi firar Svenska veckan
Sön 8.11 kl. 11: Gudstjänst i Svenska Hemmet, Kim Rantala, Paula Sirén
Tis 10.11 kl. 10–11.45: Mammor, pappor och barn. Anmälning och förfrågan till barnledare Piu Heinämäki tfn 040 804 8587.
Tis 10.11 kl. 12.30–15: Tisdagsklubben i SvH
Ons 11.11 kl. 13: Onsdagskaffe i Svenska Hemmet, Lisa Fridman är vår gäst
VANDA
LÖ 31.10 kl. 16: Parentationsandakt – gudstjänst till de dödas minne på alla helgons dag, Helsing kyrka S:t Lars,

Kyrkov. 45, J. Juntumaa, A. Ekberg. Stilla musik kl. 15, A. Ekberg, orgel, Heidi Åberg, violin.
SÖ 1.11 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, M. Fagerudd, A. Ekberg.
TI 3.11 kl. 11.30: Middagsmeditation, Helsing kyrka S:t Lars. En liten vilstund som du kan delta i på plats eller via församlingens YouTube kanal. Mera info på hemsidan. Evenemanget är en del av Svenska veckan som firas 2.–8.11.2020 i Vanda.
SÖ 8.11 kl. 10: Högmässa, Helsing kyrka S:t Lars, J. Juntumaa, A. Ekberg.
SÖ 8.11 kl. 12: Mässa i Taizéanda, Virta–kyrkan/Pikku–Kuohu, J. Juntumaa, A. Ekberg.
LÖ 14.11 kl. 10–15: Himmelverkstad i Virta–kyrkan/ Kuohu. Kom och pyssla ihop din egen vackra himmel! Anm. senast 9.11: heidi.salminen@evl.fi, tel. 050 3301828, så vet vi hur mycket material vi skaffar. Ta gärna med eget måttband och ett gott humör! Det finns kaffe med dopp till förmån för Kyrkans Utlandshjäp.
SÖ 15.11: kl. 17–19 ”Sjung–sorgen” konsert i Virta–kyrkan, Carita Holmström och Martina Roos. Efter konserten kan publiken ställa frågor till psykoterapeut Benita Söderström. Fritt inträde. Musikkandelen strömmas live via församlingens YouTube kanal men sparas inte. Däremot kan du köpa en CD med kvällens musik. Mera info: Anu Paavola 050 544 2671.
Högmässor: från Helsing kyrka S:t Lars kl. 10 strömmas via församlingens YouTube kanal.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Höbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Gudstjänster
Gudstjänst: söndagar kl. 10 på Heikasvägen 7.
Gudstjänst: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan.
Gudstjänst på Alla helgons dag: lördag 31.10 kl. 12 i Johanneskyrkan. Joanna Hanhikoski medverkar på cello.
Parentation: lördag 31.10 kl. 16 i Tempelplatsens kyrka. Observera platsen!
Evensong: söndag 1.11 kl. 18 i Johanneskyrkan. Aftonsång i anglikansk tradition på Alla själars dag.
Gemenskap
Samtalsgruppen Bibel, tro & tvivel: måndag 9.11 kl. 18 online. Kisa Korkman.

Barnfamiljer

Nallegudstjänst: fredag 30.10 kl. 10 i Johanneskyrkan. En gudstjänst med predikan, bön, sång och rörelse – ta med din egen nalle! Gudstjänsten kommer också att streamas i realtid samt läggas upp på Johannes församlings youtubekanal.
Ungdomar & unga vuxna
Typ Livet: en podcast för unga vuxna om allt mellan himmel och jord – nytt avsnitt varannan vecka. Följ oss på @typlivetpodden på Instagram för uppdatering om när nya avsnitt släpps. Finns där poddar finns!

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Gudstjänster
Vi firar högmässa: i Matteuskyrkan på Åbohusvägen 3 varje söndag kl. 10. Mässan strömmas även live via församlingens Facebook–sida samt laddas upp som video kl. 12 på församlingens Youtube–kanal. Mera information hittar du på församlingens hemsidan www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.
MU–mässa: tillsammans med Matteus ungdomar i Matteuskyrkan varje onsdag kl. 18.00 med kyrkfika efteråt. En lite kortare mässa med mycket musik och bön. Välkommen oberoende av ålder!
Ljusandakt (parentation) till de avlidnas minne: ordnas i Matteuskyrkan på Alla helgons dag lördagen 31.10 kl. 18. Alla anhängare till de församlingsmedlemmar som dött under året bjuds in till en minnesgudstjänst där man läser upp namnen på de döda och tänder ljus för dem.
Vuxenverksamhet
Kaffe på plattan: lördagen den 7.11 kl. 12.30–14. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön utanför Matteuskyrkan (Åbohusvägen 3). Du är också välkommen med och hjälpa till. Kontakta Carita Riitakorpi via carita.riitakorpi@evl.fi eller 050–380 3986.
Efter halv sex: i Matteuskyrkan torsdagen 29.10 kl. 18–20.30. Denna gång gästas vi av kulturproducent Siw Handroos–Kelekay. Siw jobbar som kulturproducent på Nordhuset och ansvarar även för Stoas svenskspråkiga program. Kom med på en intressant kväll med en bit varm mat, intressant ämne och god gemenskap! Vi erbjuder även separat program för barnen under tiden. Anmäl dig via Facebook–evenemanget eller genom att mejla matteus.fors@evl.fi.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net
Gudstjänst och gemenskap
Högmässa i Munksnäs kyrka: Sö kl. 10. 1.11 Sandell, 8.11 Metsäranta. Söndags–skola för barn.
Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Sö kl. 12. 1.11 Sandell, 8.11 Metsäranta.
Puls–gudstjänst: Varje söndag i Petruskyrkan kl. 15.30. Puls–gemenskapen är en modern och dynamisk gemenskap centrerad kring Jesus. CoolKidz (7–13) och Barnkyrka (3–6) för barnen.
Parentationsgudstjänst: 31.10 kl. 16 i Petruskyrkan. Petrus Vokalensemble. Vi minns dem som avlidit under året med att tända ljus.

ESBO

Musik för oroliga själar

Fre 30.10. Esbo domkyrka kl. 19: Konserten bjuder på ett meditativt program med tvärkonstnärliga inslag. Vi vill skapa en stund för vila, meditation och lugn inför allhelgonahelgen.

Medverkande är Åsa Dalkarl–Gustavsson, flöjt och diktläsning, Jacintha Damström, sång och fysisk teater, samt Johan von Schantz, piano. Andakt av Heidi Jäntti, Nina Kronlund spelar orgel. Fritt inträde. Kollekt för Kyrkans Utlandshjälp.

Andakt och bön

Andakt varje tisdag: Starta dagen med morgonandakt i Petruskyrkan kl. 9 varje tisdag tillsammans med lärjungaskolan Transform.

Förbön och Tack: Ti 10.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Obs! Ny plats. Allan Franzén, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Sänds digitalt via Petrus facebook. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända bönenämnen per post och e-post, kontaktuppgifter ovan.

Bibeleftermiddag: 11.11 kl. 13 i Petruskyrkan. Bibelundervisning, bön och kaffe. Stig-Olof Fernström.

Nordens Kallelse – Nordiska bönedagar: Munkhöjdens kyrka 6–8.11. Anmälan och mer information via www.petrus-forsamling.net/norden714pohjola/

Själavårdshelg: Du får behandla sådant du varit med om och får redskap för att bli helad på djupet. Helhet genom Kristus rf medverkar. Petruskyrkan 21–22.11.2020. 20/pers, anmälan via Petrus hemsida. 30€

Gemenskap

Dagscafé: Andakt, kaffe och litet program 10.11 kl. 13. Jämna veckors tisdag i Petruskyrkan. Missionslotteri denna gång. Ta gärna med små vinster. Mer info av diakonissan Bodil Sandell 0503803925

Kvinnobrunch: 14.11 kl. 10.30 i Petruskyrkan. Välkommen på traditionell kvinnobrunch med god frukost och gemenskap tillsammans. Denna gång är vår gästtalare bibelöversättaren och missionären Anna Dahlbacka. Vi följer aktuella rekommendationer. Anmälan senast 10.11 till kansliet eller Britta Lassus, britta.lassus@gmail.com/0503271948.

Online

Välkommen med online: Du kan följa med i online Puls-gudstjänst sö kl. 15.30 eller vara med i Förbön och Tack förbönsgudstjänsten varannan ti kl. 19, båda via Petrus facebook. Kolla även in Podcasten Petruspodden på Spotify och Podbean, där vi har en serie om själavård just nu.

DEUTSCHE GEMEINDE

Sa 31.10 um 15 Uhr: Gottesdienst zum Gedenken an die Verstorbenen. I år firar vi allhelgonadagen enligt finsk tradition: vi riktar våra tankar till alla de församlings- medlemmar som har somnat in under det senaste året. Vi tänder ljus för alla och läser upp deras namn. Alla som har förlorat en kär närstående människa är hjärtligt välkommen att delta i gudstjänsten som firas på tre språk: tyska, finska och svenska.

So 1.11 um 11 Uhr: Gottesdienst zum Reformationstag (Matti Fischer, Hans-Christian Beutel)

So 8.11 um 11 Uhr: Gottesdienst

OLAUS PETRI

Lö 31.10 kl 11: Alla helgons dag. Högmässa med Timo Viinikka och Olli Saari. Olaus Petrikören medverkar.

Sö 1.11 kl 11: Högmässa med Timo Viinikka och Olli Saari.

Lö 7.11 kl 18: Helgsmålsbön med Leevi Lipponen, orgel.

Sö 8.11 kl 11: Högmässa med Timo Viinikka och Olli Saari. Schola Olaus Petri medverkar.

Vår barnverksamhet fungerar tillsvidare på distans via Live-sändningar i facebook-gruppen "Barn i Olaus Petri". Tiderna är: tisdagar kl 10 babyrytmik, onsdagar kl 17 musiklek, fredagar kl 10 musiklek.

Kansliet kan nås må-fre kl 10–12 på numret 050 417 9234 eller olauspetri@evl.fi. Ifall man behöver besöka kansliet så måste man komma överens om det på förhand.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

To 29.10:

– kl. 13: Seniorträff i Snappertuna förs. hem. I samarbete med Nylands minneslots och Raseborgs stad. Öppen träff för dig som är senior. Välkommen, vi bjuder på kaffe!

Lö 31.10: Alla helgons dag. Gudstjänst och ljusständning för församlingsmedlemmar som avlidit under året:

– kl. 10: i Ekenäs kyrka

– kl. 10: i Tenala kyrka

– kl. 12: i Bromarvs kyrka

– kl. 12: i Snappertuna kyrka

Sö 1.11:

– kl. 10: Högmässa i Ekenäs kyrka, M. Puiras, Aittola.

BOKKALAS I FÖRSAMLINGEN

To 5.11:

– kl. 19: Ett publikt samtal i Ekenäs församlingshem om boken Ängstgudinnan. Medverkande: bokens författare Sofia Torvalds och kyrkoherde Anders Lindström. Tillställningen filmas och sänds senare i youtubekanalen Ekenäsnejdens församling.

Sö 8.11:

– kl. 10: Litterär högmässa i Ekenäs kyrka. Predikan av biskop em, professor Björn Vikström. Anders Lindström, liturg, Inkeri Aittola, kantor, Marja Kyllönen, sopran, Philip Werthmann, tenor.

Sö 8.11:

– kl. 16: Musikandakt i Snappertuna kyrka med tankar kring tvivel, tro och förlåtelse, Yliportimo, Nygård.

Vi ber var och en beakta säkerhetsavstånd, använda handsprit och gärna också munskydd samt att stanna hemma vid förkylningssymptom.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Lö 31.10:

– kl. 10.00: Högmässa med parentation, Alla helgons dag: Ingå kyrka. Sjöblom, Hellsten, Gustafsson Burgmann. Namnen på de personer som avlidit sedan senaste Alla helgons dag läses upp och ljus tänds för dem.

Sö 1.11:

– kl. 17.00 Tvåspråkig gudstjänst med kärleksmåltid: Församlingshemmet. Anmälningar senast 30.10.2020 kl 12 tel 09–2219030 eller e-post: inga.kansli@evl.fi. Max antal deltagare 20 personer. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Må 2.11:

– kl. 13.15–14.45 Pysseklubb för barn i åk 1–6: Församlingshemmets nedre vå-

ning. Nylund, Ahlfors.

Ons 4.11:

– kl. 14.00 Missionssyfsföreningen: Prästgården. Björklöf.

To 5.11:

– kl. 9.00–15.00 Krattningstalko: ta gärna egen kratta och handskar med. Degerby gravgård. Korander.

– kl. 9.30–12.00 Familjecafé: Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

– kl. 11.30–13.00 Matservering: 4 €/person. Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

– kl. 13.00–15.00 Minnesgrupp och stödgrupp för närstående vårdare:

Prästgården. Lindell.

Sö 8.11:

– kl. 10.00 Högmässa på farsdag: Degerby kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.

Må 9.11:

– kl. 18.30 Bibelgruppen: Prästgården. Hellsten.

Ons 11.11:

– kl. 14.00 Församlingsträff: Prästgården. Hellsten, Lindell.

To 12.11:

– kl. 9.30–12.00 Familjecafé: Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

– kl. 11.30–13.00 Matservering: 4 €/person. Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

OBS! Ingå församlings diakonimottagning är stängd tillsvidare – ta kontakt per telefon, tel 040–555 2090/Birgitta Lindell (e-post: birgitta.lindell@evl.fi).

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Fredag 30.10 kl. 18: Kvällsmässa med ljusständning i Svartå kyrka.

Alla helgons dag 31.10

–kl. 10: Högmässa med ljusständning i Pojo kyrka.

–kl. 12: Högmässa i Karis kyrka.

–kl. 17: Musikandakt med ljusständning för avlidna enligt alfabetet A–K i Karis kyrka.

–kl. 18.30: Musikandakt med ljusständning för avlidna enligt alfabetet L–Ö i Karis kyrka.

Söndag 1.11

–kl. 10: högmässa i Pojo kyrka. Ingen högmässa i S:t Katarina kyrka.

–kl. 17: barnvänlig allhelgonagudstjänst i S:t Olofs kapell i Karis. Vi går först på en stämningsfull kort promenad på gravgården, så leta fram din ficklampa eller lykta. Saft och smörgås efteråt i församlingshemmet.

Söndag 8.11

– kl. 10: högmässa i Pojo kyrka.

– kl. 12: gudstjänst i Karis kyrka.

Torsdag 12.11 kl. 18: Vardagsmässa i S:t Olofs kapell.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Alla helgons dag, tvåspråkig andakt: lö 31.10 kl. 18 i S:t Petri kyrka, Miettinen, Lilius.

Metallmässa, tvåspråkig: sö 1.11 kl. 18 i S:t Petri kyrka, Erkama, Cleve, Karvonen.

Öppen diakonimottagning: ti 3.11 kl. 15.30 i Capella, Ylitalo.

Högmässa: sö 8.11 kl. 12 i S:t Petri kyrka, Cleve, Lilius

www.sjundeaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

En konsert kring temat att mista

Sjung sorgen: Om att tappa och hitta nytt fotfäste. Du får höra nyskrivna sånger, tonsatta dikter och tankar kring sorg. På scenen Carita Holmström & Martina Roos. **Torsdagen den 19.11 kl. 18.00** i Masaby kyrka, Kyrkslätt.

ESBO STIFT

LOJO

Lö 31.10. kl. 13.00: Högmässa i Lojo S:t Lars kyrka. Efter högmässan kransnedsättning vid minnesmärket av De glömda i Lojo. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

Lö 31.10. kl. 16.00: Allhelgonadagens tvåspråkiga andakt i Virkby kyrka. Vi minns de under året avlidna. Kyrktaxi. **Ti 10.11. kl. 13.30:** Samling för daglediga (tidigare "Svenska kretsen") i Virkby kyrka. Tom visar bilder från sin resa till Rom. Trevlig samvaro och kaffe. Taxi.

TUSBY

Lö 31.10. kl 13: Högmässa i Pajala kapell. Pastorn Satu Mäkinen och Tiina Eriksson, Kantor Riina Haapaniemi, Klemetskog kyrkosångare. I svenska högmässan läses upp namnen av de avsnade och tändes ljus till deras minne.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Lö 31.10 kl. 10: Alla helgonsdag gudstjänst med parentation i Lovisa kyrka. Vi minns de avlidna sedan Alla helgonsdag 2019 och tänder ljus för de avlidna vilkas efternamn börjar på A–H.

Lö 31.10 kl. 13: Alla helgonsdag gudstjänst med parentation i Lovisa kyrka. Vi minns de avlidna sedan Alla helgonsdag 2019 och tänder ljus för de avlidna vilkas efternamn börjar på J–Ö.

Sö 1.11 kl. 10: Gudstjänst i Sävträsk kapell

kl. 13: Gudstjänst i Pernå kyrka

kl. 18: Gudstjänst i Sarvasalö kapell

Sö 8.11 kl. 10: Gudstjänst i Lappträsk kyrka

kl. 13: Gudstjänst i Lovisa kyrka

Länkar till våra andakter: hittas på vår Facebooksida. Du hittar oss på hemsidan www.agricolaforsamling.fi, på Facebook och Youtube: Agricola svenska församling och på Instagram: @agricolasvenskaforsamling

BORGÅ

Vi bryr oss om varandra: Från och med nu tar vi med oss munskydd och använder dem vid alla evenemang. Gäller inte barnen och verksamhet utomhus med säkerhetsavstånd.

Lö 31.10 KL. 12.15: Högmässa med ljuständning i Domkyrkan. Strömmas via länk på www.domkyrkan.fi

KL 15: Andakt i Näsebackens begravningskapell för familjer med barn

KL. 16: Andakt i Näsebackens begravningskapell

Sö 1.11 kl. 12.15: Högmässa i Domkyrkan
Må 2.11 och 9.11 kl. 9.15-11: Familjeträff i Domprostgården. Vi bjuder på saft och kex. Inomhus.

Ti 3.11 och 10.11 kl. 12: Andakt med lunch i finska församlingshemmet

On-to kl. 10-13: Café Ankaret är öppet, Runebergsg. 24

kl. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret

Lö 7.11 kl. 18: Konsert i Domkyrkan, Requiem eternam. Ensemblen och solon från olika storverk, Mari Karjalainen, sopran, Tiina Sinkkonen, alt, Topias Lundell, tenor, Jussi Ziegler, baryton, Anne Hätönen, orgel, Eric-Olof Söderström, piano. Strömmas.

Sö 8.11 KL. 10: Gudstjänst i S:t Olofs kapell, Pellinge

KL. 12.15: Högmässa i Domkyrkan

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbo-svenskaforsamling.fi. På grund av covid-19-epidemin kan det ske förändringar i informationen för alla evenemang och gudstjänster.

Lö 31.10 kl. 12: Gudstjänst med ljuständning i Sibbo kyrka. Enni Maaninka medverkar med sång. Efter gudstjänsten ordnas samling för sörjande i Kyrkoby församlingshem.

Sö 1.11 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

Ti 3.11 kl. 19: Min kropp mitt tempel.

Sänds på nätet, länk finns på hemsidan.

On 4.11 kl. 10: Andakt/Hartaus, tvåspråkig andakt i Söderkulla kyrka.

On 4.11 kl. 12: Musikandakt i Sibbo kyrka.

Sö 8.11 kl. 12: Högmässa i Sibbo kyrka.

Sö 8.11 kl. 18: Kvällsgudstjänst i Söderkulla kyrka.

On 11.11 kl. 10: Andakt/Hartaus, tvåspråkig andakt i Söderkulla kyrka.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Lö 31.10 kl. 10: Alla helgons dags gudstjänst med ljuständning i Pargas kyrka, Nuotio-Niemi, Lehtonen.

- **kl. 18:** Aftonmusik på alla helgons dag, konsert i Pargas kyrka med Heikki Rainio och Anna Satomaa.

Sö 1.11 kl. 12: Högmässa i Pargas kyrka, Lidén, Sundell, Lehtonen. Konfirmanderna inleder skriftskolan.

On 4.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

Sö 8.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

On 11.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags tvåspråkiga kvällsgudstjänst med ljuständning i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin.

Sö 1.11 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Eeva Granström, Robert Helin. Kyrkkaffe i församlingshemmet.

Sö 8.11 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Eeva Granström, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags gudstjänst med ljuständning i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Sö 1.11 kl. 15: Allhelgonahelgens gudstjänst med ljuständning i Norrskata kyrka, Killström, Granlund.

Sö 8.11 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 18: Alla helgons dags kvällsskyrka med ljuständning i Houtskär kyrka.

Iniö kapellförsamling:

Lö 31.10 kl. 13: Alla helgons dags högmässa i Iniö kyrka, Meriluoto.

ÅBO

Lö 31.10 kl 10.30: Högmässa på Alla helgons dag, Aurelia. Liljeström, Danielsson. **sö 1.11:**

- **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Björkgren-Vikström (lit), Danielsson, Juslin. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirko.fi.

ti 3.11:

- **kl 14.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

- **kl 17.30:** Unga vuxna och alla missionsintresserade, Skarpskyttekapellet. Frank Berger berättar i ord och bild om Finska missionssällskapets ungdomsarbete i Senegal och sin resa dit.

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 4.11:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. Eija Grahn "Bilderna av Maria Magdalena" Anmälan 3.11 kl 9-11 per tfn 040-3417460.

- **kl 17:** Sorgegruppens start, Aurelia.

Anmälningar tas emot av Eija Grahn 040-3417467 eller Maria Wikstedt 040-3417463.

to 5.11 kl 9.30-12: Familjecafé, Aurelia.

sö 8.11:

- **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Liljeström (lit), Juslin. Barnhörna. Gudstjänstgrupp Sefanja medverkar. Mingel efter högmässan. Kan även ses på www.virtuaalikirko.fi.

må 9.11 kl 14: Missionskretsen, Aurelia.

ti 10.11:

- **kl 14.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 11.11:

- **kl 10-12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.

- **kl 13-15:** Café Orchidé, Aurelia. Anmälan 10.11 kl 9-11 per tel. 040-3417460

to 12.11:

- **kl 9.30-12:** Familjecafé, Aurelia.

- **kl 11.30:** Knattekyrka, Aurelia. Wikstedt, Juslin.

Grundförbättringen av Gräsa urnlund vid Olars kyrka torde slutföras i december 2020. FOTO: ÅKE JAUHIAINEN

Arbetet med urnlunden är på slutrakan

ESBO Grundförbättringen av Gräsa urnlund invid Olars kyrka i Esbo inleddes under sommaren och beräknas bli klar i början av december i år. Också en stor del av planteringarna torde bli klara till dess, om vädret tillåter.

Urnbegravningsplatsen har satts i stånd genom att byta ut växtunderlagen både på gravarna och på parkområdena. Under sommaren installerades bland annat ett automatiskt bevattningssystem.

Ny stenläggning gör det lättare att ta sig fram

Genom grundförbättringen får gångarna ett enhetligare utseende och det blir lättare att ta sig fram. Tidigare har en del av gångarna i urnlunden varit stenlagda med runda, kullerstensliknande gatstenar. Nu har stenarna bytts ut mot fyrkantiga små gatstenar med jämnare yta, som det är lättare att gå på.

En del av gångarna i Gräsa urnlund har fått ny stenläggning av små gatstenar med jämn yta. FOTO: ÅKE JAUHIAINEN.

Ännu återstår asfalteringen av huvudgångarna. Asfaltarbetena utförs sista veckan i oktober och första veckan i november.

»Räcken gör det lättare att röra sig på de brantaste ställena.«

- I november installeras också räcken som gör det lättare att röra sig på de brantaste ställena, berättar projektchefen **Mika Heimala** i Esbo kyrkliga samfällighet.

Nya perenner

Ruttna träd har också fällts i Gräsa. Under grundförbättringsprojektet har 7700 nya växter planterats på gravarna för att ersätta gamla växter i dåligt skick. Dessutom har värtbjörkar, degbärsbuskar och sandkörsbär planterats på de allmänna områdena.

- Mångåriga växter, perenner, har planterats på gravarna, bland annat praktnäva, hybriddaglili, skugg-gröna och gullgröna, berättar arbetsledare **Miika Pietilä** som representerar entreprenören VRJ Ympäristö.

Gräsa urnlund togs i bruk 1996. Arealen är 0,6 hektar.

TEXT: **EIJA HARJU**
ÖVERSÄTTNING: **SHEILA LILJEBERG ELGERT**